

Marqqoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Marqqoosa Wonggelee koiro dendiiddikka, “Hagee Xoossaa Na7aa Yesus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalau doomettaa” giiddi doomees. Ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa giddon Yesuusi oosuwaasanne maataasa gididi shiqiis. A maatai a timirttiyan, xalahiyaa citaa bolli ayyo de7iya wolqqaaninne nagaraa atto giyoogan beettiis. Yesuusi, “Asaa nagaraa ailletettaappe kessanau taani ta de7uwaa aattada immanau yiida Asaa Na7aa” yaagidi i ba huuphen haasayiis.

Marqqoosi Yesuusa taarikiyaa sitta ogiyaaninne wolqqai kumido ogiyan odiis. I bairayidi odidoogee Yesuusa qaalaanne timirttiyaa gidennan i oottido ooratta oosota. Xammaqiya Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa xinqqatiyaanne paaciyaa qanttan erissi simmidi, Yesuusa tamarissuwaanne patuwaa aassidi odees. Takkiiddi takkiiddi Yesuusa kaalliyaaageeti Yesuusa loittidi eri eridi biidosona. Yesuusa ixxiyaageetikka ixuwaa gujji gujjidi biidosona. Wurssetta miraafeti Yesuusa de7uwan wurssetta saaminttaa giddon polettida oosota, hegeetikka a kaqettaabaanne a dendduwaabaa odiyaageeta.

Wonggeliyaa mishiraachchuwaa wurssettan haphaa giddon beettiya naa77u kifileti issi issi birshshettatu xalaalan de7iyaageeta.

*Xammaqiya Yohaannisa Awaajuwaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)*

¹ Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa doomettaa.

² Hananabaa yootiya Isiyaasi xaafido maxaafan Xoossai,

“Be7a, ta kiittiyogaa
taani neeppe sinttau yeddana.

I neeyyo ogiyaa kessana.

³ Isoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite’ giis”
yaagees.

⁴ Xammaqiya Yohaannisi asaa xammaqiiddinne, “Intte nagaraappe simmidi xammaqettite; Xoossai intte nagaraa atto gaana” yaagidi qaalaa yootiiddi bazzon kiya wodhdhiis. ⁵ Yihudaa biittan de7iya asai ubbainne Yerusalaame katamaa asai ubbai Yohaannisakko yees. Yiidi ba nagaraa paaxin, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa SHaafan xammaqees.

⁶ Yohaannisi gaameelaa ikisiyan daddido afalaa maayidi, ba xeessan dafuwaa gixxees; qassi booliyaanne degeeraa eessaa mees. ⁷ Yohaannisi qaalaa yootiiddi, “Taappe guyyeera daro minniyaagee yees; harai atto, hokkada a caammaa dafuwaa birshshanaukka taayyo bessenna. ⁸ Taani inttena haattan xammaqais; shin i inttena Geeshsha Ayyaanan xammaqana” yaagees.

*Yesuusi Xammaqettidoogaanne Paacetti-
doogaa*

*(Maatiyoosa 3:13-17; 4:1-11; Luqaasa 3:21-22;
4:1-13)*

⁹ Yesuusi he wode Galiila biittan de7iya Naazireete katamaappe yin, Yohaannisi Yorddaanoosa SHaafan a xammaqiis. ¹⁰ Yesuusi haattaappe kiyosaara saloi dooyettishiininne Geeshsha Ayyaanai ba bolli haraphphedan wodhdhishin be7iis. ¹¹ Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.

¹² Sohuwaarakka Geeshsha Ayyaanai bazzo a yeddiis. ¹³ Yesuusi bazzon bana Seexaanai paacishin, oitamu gallassa gattiis; do7aarakka de7iis; kiitanchchatikka yiidi, ayyo oottidosona.

*Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:12-22; Luqaasa 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Yohaannisi qashettiichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Galiila biitti biis; ¹⁵ biidi, “Wodee gakkii; Xoossaa kawotettaikka matattiis. Intte nagaraappe simmidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa ammanite” yaagiis.

¹⁶ Yesuusi Galiila Abbaa lanqqiyaara aadhdhiiddi, moliyaa oiqqiyaageeta, Simoonanne a ishaa Inddiraasa, bantta gitiyaa abban yeggiyaageeta be7iis. ¹⁷ Be7idi eta, “Tana kaallite; taani inttena asa oiqqiyogaa tamaarissana” yaagiis. ¹⁸ Yaagin eti sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.

19 Yesuusi guuttaa sinttaukko biidi, Zabddiyoosa naata naa77u ishannta, Yaaqoobanne Yohaannisa wolwolo gidдон bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7iis. 20 I be7osaarakka eta xeesin, bantta aawaa, Zabddiyoosa, a oosanchchatuura wolwolo gidдон yeggi bayidi, Yesuusa kaallidi biidosona.

*Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitanee Paxiis
(Luqaasa 4:31-37)*

21 Eti Qifirinaahooma giyo katamaa gelidosona; Yesuusi Sambbata gallassi sohuwaara Aihuda woosa keettaa gelidi, tamarissuwaa doommi aggiis. 22 Baayyo alaafetettai de7iyo asadan, asaa i tamarissiyoo gaappe attin, higgiiyaa tamarissiyaageetudan tamarissenna gishshau, asai a timirttiyan garamettiis.

23 He wode iita ayyaanai de7iyo issi bitanee Aihuda woosa keettaa gelosaarakka ba qaalaa xoqqu oottidi, 24 “Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa geeshshaa gidikkii!” yaagiis.

25 Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya” yaagidi azaziis.

26 Iita ayyaanai bitaniyaa daferettinne, wolqqappe waasissidi, appe kiyi aggiis. 27 Asai ubbai garamettidi, “Hagee aibee? Ha bitanee ba alaafetettan harai atto, iita ayyaanata akka azazees; etikka qassi ayyo azazettoosona; hagee aiba ooratta timirttee?” yaagidi, ba gidдон issoi issuwaa oichchiis.

28 Yesuusabai sohuwaara Galiila biittan de7iya heera ubbaa gakki aggiis.

*Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Luqaasa 4:38-41)*

29 Yesuusi Aihuda woosa keettaappe kiyosaara, Yaaqoobaaranne Yohaannisaara Simoona soonne Inddiraasa soo bi aggiis. 30 Simoona bollotiyaa qoxonne misho harggada zin77idaaribaa i yaa gakkosaarakka ayyo odi aggidosona. 31 I ikko shi-qiidi, i kushiya oiqqidi, o dentti essiis; qoxoinne mishoi o aggin, a etayyo oottaasu.

32 Harggida asa ubbaanne xalaheti oiqqido asa ubbaa omarssi awai wullidoogaappe guyyiyan, akko ehiidosona. 33 Kataman de7iya asai ubbai he kare shiiqiis. 34 Yesuusi dumma dumma harggiyan oiqettida daro asaa pattidi, daro xalahet akka kessiis. Kiristtoosa i gidiyoojaa xalaheti erido gishshau, eta haasayissennan diggiis.

*Yesuusi Galiilan Tamaarissiis
(Luqaasa 4:42-44)*

35 Yesuusi maallado wonttimaattan denddidi, sooppe kiyidi, asi bainnasaa biis; biidi yan Xoos-saa woossiis. 36 Simooninne aara de7iyaageeti a koyiiddi biidosona. 37 Eti a demmidi, “Asai ubbai nena koyees” yaagiis.

38 Yaagin Yesuusi qassi eta, “Hegaa heeran de7iya hara katamata hinddite; taani hegankka qaalaa yootanau bessees; aissi giikko, taani yidoogee hegaassa” yaagiis. 39 Yaagidi Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiidinne xalaheta kessiiddi, Galiila biitta ubbaa yuuyiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis

(Maatiyoosa 8:1-4; Luqaasa 5:12-17)

⁴⁰ Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesu-usakko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagidi woossiis.

⁴¹ Yesuusi ayyo qarettiis; ba kushiya yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa!” yaagiis.

⁴² Sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggin, bitanee paxi aggiis. ⁴³ Yesuusi wolqqappe godatidi, sohuwaara a kessi yeddiis. ⁴⁴ Yesuusi a, “Nena era! Hagaa ooyyoonne yootoppa; shin baada ne bollaa qeesiyaa bessa; qassi neeni ha77i geeshsha gididoogaa asaa erissanau, Muusee azazido yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.

⁴⁵ SHin bitanee biidi, yohuwaa ubbasan asa ubbau oduwaanne laalettaa doommiis; heгаа gishshau, Yesuusi qoncciyaa kiyidi, katama gelanau danddayibeenna; shin asi bannasan gaxan de7iis; qassi asai ubbasaappe akko yees.

2

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis

(Maatiyoosa 9:1-8; Luqaasa 5:17-26)

¹ Amarida gallasaappe guyyiyan, “Yesuusi Qifirinaahooma guyye simmidi, son de7ees” giyo odoi siyettiis. ² Keetta ekkennan ixxin, harai atto, kareekka un77ana gakkanaassi daro asai shiiqiis; shiiqin Yesuusi qaalaa asau yootees. ³ Oiddu asati bollai silido issi bitaniyaa tookkidi, akko ehiidosona. ⁴ Asai darido gishshau, bitaniyaa Yesu-usakko efaanau etayyo danddayettennan ixxin,

Yesuusi de7iyo ginaara keettaa qaaridi, kaaraa lukkidosona; he lukkidosaara bitaniyaa i zin77ido halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan wottidosona. ⁵ Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, he bollai silido bitaniyaa, “Ta na7au, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

⁶ Yaagin higgiiyaa taaarissiyaageetuppe he sohuwan uttida issooti issooti bantta wozanan, ⁷ “Laa ha bitanee haggaa mala iitabaa Xoossaa bolli aissi haasayii? Xoossaa xalaalappe attin, harai ooni nagara atto gaanau danddayii?” yaagidi qoppidosona.

⁸ Eti bantta wozanan hegaadan qoppidoogaa Yesuusi sohuwaara ba ayyaanan eridi, eta hegaadan yaagiis; “Intte intte wozanan aissi hegaadan qoppeetii? ⁹ Bollai silido bitaniyaa, ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada ne halaa tookkada hemetta’ giyoogee matee? ¹⁰ SHin taayyo, Asa Na7aayyo, sa7aa bollan nagara atto gaanau alaafetettai de7iyoogaa taani inttena erissana” yaagidi he bollai silido bitaniyaa, ¹¹ “Nena gais; dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada ne soo ba” yaagiis.

¹² Bitanee sohuwaara denddi eqqidi, ba halaa tookkidi, asai ubbai xeellishin biis; bin asai ubbai garamettidi, “Nuuni haggaa malabaa mulekka be7i erokko” yaagidi Xoossaa galatiis.

*Yesuusi Leewa Xeesiis
(Maatiyoosa 9:9-13; Luqaasa 5:27-32)*

¹³ Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa dooni biis; asai ubbai akko yiidaaggaa taaarissiiis.

¹⁴ Hegaara aadhdhiiddi, Ilppiyoosa na7aa Leewa,

giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaagaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis. Yaagin Leewi denddi eqqidi, a kaalliis.

¹⁵ Yesuusi qumaa maanau Leewi son uttidaashin, giiraa ekkiya daro asainne nagaranchchati aaranne i erissiyo ashkkaratuura issippe uttidosa. Aissi giikko, a kaalliyaageetu gidдон hegeetu mala asati daridosona.

¹⁶ Higgiyaa tamarissiya issi issi Parisaaweti Yesuusi nagaranchchaturanne giiraa ekkiyaageetuura qumaa miishin be7idi, “I aissi nagaranchchaturanne giiraa ekkiyaageetuura qumaa mii?” yaagidi, erissiyo ashkkarata oichchidosona.

¹⁷ Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Hargganchchatuppe attin, payyatuyyo aakime koshshenna; taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagidi etayyo zaariis.

*Xoomaabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Luqaasa 5:33-39)*

¹⁸ Xammaqiya Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne Parisaaweti xoomoosona; amarida asati Yesuusakko yiidi, “Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne Parisaaweti erissiyo ashkkarati xoomoosona; shin neeni erissiyo ashkkarati aissi xoomokkonaa?” yaagidosona.

¹⁹ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, xoomanau danddayiyoona? Machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomanau danddayokkona. ²⁰ SHin machchiyo

ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana.

²¹ “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa; wotti sikkikko, ooratta wotoi ceega maayuwaa peererettana; peerettaikka kaseegaappe darana. ²² Qassi ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa; shin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana; shin ho77o woine eessaa ooratta ogoron naaqqeettes” yaagiis.

*Sambbataabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 12:1-8; Luqaasa 6:1-5)*

²³ Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya bang-gaa giddoora aadhdhishin, erissiyoo ashkkarati aara biiddi, bang-gaa tiyaappe duutettaa doom-midosona. ²⁴ Parisaaweti Yesuusa, “Be7a; neeni erissiyoo ashkkarati Sambbata gallassi higge gidennabaa aissi oottiyoona?” yaagidosona.

²⁵ Yesuusi eta, “Daawiti namisettidi, miyoobaa koyido wode, banaara de7iyaageetuura oottidobaa mulekka nabbabibeekketii? ²⁶ Abiyaataari qeese ubbatu halaqa gidido wode, Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetu xalaalai maanaappe attin, ooninne maanau higge gidennaagaa Godaa sinttan wottido oittaa miidi, banaara de7iyaageetuyyookka immiis” yaagiis.

²⁷ Qassikka Yesuusi eta, “Sambbatai asau merettidoogaappe attin, asi Sambbatau merettibeenna. ²⁸ Hegaa gishshau, taani, Asa Na7ai, harai atto, Sambbataukka Goda” yaagiis.

3

Kushee Silido Bitaniyaa

(Maatiyoosa 12:9-14; Luqaasa 6:6-11)

¹ Yesuusi Aihuda woosa keettaa naa⁷⁷anttuwaa geliis; hegan kushee silido issi bitanee de⁷ees.

² Issi issi asai Yesuusa mootanau koyidi, kushee silido bitaniyaa Sambbatan i pattiyaakko be⁷anau mintti naagees. ³ Yesuusi he kushee silido bitaniyaa, “Dendda eqqada sinttau haa ya” yaagiis. ⁴ Hegaappe guyyiyan asaa, “Sambbatan lo⁷⁷obaa oottiyoogee wogeeyye iitabaa oottiyoogee wogee? Asa shemppo ashshiyoogee wogeeyye woriyoogee wogee?” yaagidi oichchiis.

SHin asai co⁷⁷u giis. ⁵ Yesuusi hanqqettidi, eta yuushshi aatti xeellidi, eti yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, etau keehi qarettiis; he bitaniyaa, “Ne kushiyaa pididi ootta” yaagiis; bitanee pididi oottin, a kushee paxi aggiis. ⁶ Parisaaweti Aihuda woosa keettaappe kare kiyidi, Yesuusa waati woranaakko maqettanau, Heeroodisa bag-gatuura sohuwaara issisaa shiiqidosona.

Asai Abbaa Lanqen Yesuusakko SHiiqiis

⁷ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Galiila Abbaa biis; Galiilappenne Yihudaappe yiida daro asai a kaalliis. ⁸ Qassikka daro asai Yerusalaameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggappe, Xiirsoosa katamaappenne Sidoona katamaappe Yesuusi oottidobaa siyidi, Yesuusakko yiis. ⁹ Yesuusi daro asai bana un⁷⁷enna mala, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwaa baayyo

takkissana mala azaziis. ¹⁰ Daro asaa i pattido gishshau, harggiya asai ubbai a bochchanau sugerettees. ¹¹ Iita ayyaanai de7iyo asatika a be7ido wode ubban a sinttan gufannidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikkii!” yaagoosona.

¹² Yesuusi he iita ayyaanati babaa asau yoo-tidi, bana qoncciyaa kessenna mala, eta minttidi azaziis.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Dooriiis
(*Maatiyoosa 10:1-4; Luqaasa 6:12-16*)

¹³ Yesuusi deriyaa bolli kiyidi, ba koyido asata baakko xeesiis; xeesidoogeeti akko biidosona. ¹⁴⁻¹⁵ Eti banaara de7ana malanne qaalaa yootanau eta kiittana mala, xalaheta kessanaukka etayyo maatai de7ana mala, tammanne naa77u asata dooriis.

¹⁶ I doorido tammanne naa77ati hageeta: PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, ¹⁷ Bo7anerggeesa yaagidi sunttidoogeeta, Zabddiyoosa naata Yaaqoobanne Yaaqooba ishaa Yohaannisa. “Bo7anerggeesa” giyoogee “Dadaa milatiya asata” giyoogaa. ¹⁸ Inddiraasanne Piliphphoosa, Barttalamoosanne Maatiyoosa, Toomaasanne Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, Taaddiyoosanne ba biittau mishettiya Simoona, ¹⁹ Yesuusa aatti immida Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(*Maatiyoosa 12:22-32; Luqaasa 11:14-23; 12:10*)

²⁰ Yesuusi soo biis; naa77anttuwaakka qassi daro asai shiiqin, inne erissiyo ashkkarati harai

atto, qumaa maanaukka danddayibookkona; ²¹ asai a, “Gooyees” giyo gishshau, a dabboti hegaa siyidi, a ekkanau biidosona.

²² Higgiyaa tamarissiya issi issi asati Yerusalaameppe yiidi, “A bolli Bi7eeli-Zeebuli de7ees” yaagidosona; qassi harati, “Xalahetu halaqai baayyo wolqqaqaa immin, xalaheta kessees” yaagidi haasayidosona.

²³ Yesuusi asaa baakko xeesidi, leemisuwaa yootiiddi, “Seexaanai Seexaanaa waati kessanau danddayii? ²⁴ Issi kawotettai ba gidдон shaa-hettikko, he kawotettai eqqana danddayenna; ²⁵ qassi issi keetta asaikka ba gidдон shaahet-tikko, he keettaa asaikka eqqanau danddayenna. ²⁶ Qassi Seexaanai banaara ooyettidi shaahet-tikko, xayanaappe attin, de7ana danddayenna.

²⁷ “SHin wolqqaama asa kasetidi qachchennan de7iiddi, a keettaa gelidi, a miishshaa bonqqanau danddayiya asi baawa; qachchidoogaappe guyyiyan, a keettaa bonqqana danddayees.

²⁸ “Taani intteyyo tumaa gais; Xoossai asa naatuyyo nagara ubbaanne eti cayiyo cashsha ubbaa atto gaana; ²⁹ shin Geeshsha Ayyaanaa bolli iitabaa haasayiya ooyyoonne merinau nagara gidanaappe attin, Xoossai mulekka atto geenna” yaagiis. ³⁰ Yesuusi hegaa giidoogee, issi issi asati, “A bolli iita ayyaanai de7ees” yaagido gishshaassa.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta

(Maatiyoosa 12:46-50; Luqaasa 8:19-21)

³¹ A aayyiyaanne a ishantti yiidi, karen eqqidi, akko asa kiittidi, a xeesissidosona. ³² Daro asai

a matan uttiis; he kiittidoogee a, “Be7a; ne aayyiyaanne ne ishannti karen eqqidi, nenaara gaittanau koyoosona” yaagiis.

³³ Yaagin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiyaa oonee? Qassi ta ishannti oonee?” yaagiis. ³⁴ Ba matan uttida asaa yuushshi aatti xeellidi, “Be7ite; ta aayyiyaanne ta ishannti hageetihona. ³⁵ Xoossai koyiyoobaa oottiyai ubbai ta isha, ta michchonne ta aayo” yaagiis.

4

Zerettaa Zeriyaaгаа Leemisuwaa (Maatiyoosa 13:1-9; Luqaasa 8:4-8)

¹ Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa lanqqiyan tamarissuwaa doommiis; keehi daro asai ba lanqqiyan yuuyi aadhdhidi shiiqettin, abban de7iya wolwolo giddo gelidi, aani uttiis; qassi he asai ubbai abbaa lanqqiyan de7ees. ² I eta darobaa leemisuwan tamarissiiis. Tamarissiddi hagaadan yaagiis,

³ “Siyite; issi bitanee zerettaa zeranau kiyiis. ⁴ I zerishin, issi issi zerettai ogiyaa doonan wodhdhiis; wodhdhidaagaa kafoi yiidi miis. ⁵ Issi issi zerettai guutta biittai de7iyo shuchchaa ancuwaa bolli wodhdhiis; daro biittai baina gishshau, he zerettai sohuwaara mokkiis. ⁶ Awai kiyido wode shullis; adussa xaphuwaa yeddibeenna gishshau, meli bayiis. ⁷ Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis; wodhdhidi morkidaagaa agunttai diccidi cuullin, aifennan attiis. ⁸ Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi issoi hastamaa, issoi usuppun

tammaa aifin, issoi xeetaa aifiis” yaagiis. ⁹ Yaagidi, “Siyanau haitti de7iyo urai siyo” yaagiis.

*Yesuusi Leemisuwan Odido Gaasota
(Maatiyoosa 13:10-17; Luqaasa 8:9-10)*

¹⁰ Yesuusi yootidoogaa siyida hara asatinne tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Yesuusi barkka de7ishin, akko shiiqidi, he leemisuwaa birshshettaa a oichchidosona. ¹¹⁻¹² Oichchin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Inttessi Xoossaa kawotettaa xuura yohuwaa erai imettiis; shin harati kawotettaappe kareera de7iyaageeti, xeeluwaa xeellidi be7enna mala, qassi sissaa siyidikka akeekenna mala, eti naa77anttuwaa Xoossaakko simmin, i eta nagaraa atto geenna mala, etayyo ubbabai leemisuwan odettiis” yaagiis.

*Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa
(Maatiyoosa 13:18-23; Luqaasa 8:11-15)*

¹³ Yesuusi eta, “Ha leemisuwaa erekkeitii? Yaatin, leemiso ubbaa waati eruuteetii?”
¹⁴ Zeriyaagee Xoossaa qaalaa zerees. ¹⁵ Qaalai zerettiyo ogiyaa doonan de7iyaageeti hageeta; eti qaalaa siyiyo wode, Seexaanai sohuwaarakka yiidi, eta wozanan zerettida qaalaa efirggees.
¹⁶ Hegaadankka qassi shuchchaa ancooi de7iyo biittan zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa siyidi, sohuwaara ufaissan ekkoosona. ¹⁷ Eti ha77issau de7iyoogaappe attin, etau mino xaphoi baawa; guyyeppe qaalaa gaasuwan waayee woi yedetai yiyo wode, eti sohuwaara xubetti aggoosona.
¹⁸ Qassi aguntta gidдон zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa siyiyaageeta. ¹⁹ SHin ha sa7aa de7uwau hirggiyoogee duretettaa siiqiyoogeenne

harabaa amottiyoogee eta wozanan gelidi, qaalaa cuullees; cuullin aifennan atti aggees. ²⁰ SHin aradda biittan zerettidaageeti qaalaa siyidi ekkiyaageeta; issoi hasttamaa, issoi usuppun tammaa aifin, issoi xeetaa aifiis” yaagiis.

Geeman De7iya Xomppiyaa
(Luqaasa 8:16-18)

²¹ Yesuusi gujjidi, “Xomppe ehiidi, kereppe woi arssappe garssaara wottiya asi de7ii? Xoqqan wottenneeyye? ²² Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi genttidobai ubbaikka beettennan attenna. ²³ Siyanau haitti de7iyo urai de7ikko siyo” yaagiis.

²⁴⁻²⁵ Qassikka eta, “Intte siyiyoogaa ezggidi siyite; Xoossai intte makkido qun77an intteyyo makkana. I intteyyo darissidi immana; aissi giikko, issibai de7iyo urau gujji immana; bainnaagaappe harai atto, au de7iya he guuttiyookka ekkirggana” yaagiis.

Dicciya Zerettaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi qassikka yaagiis; “Xoossaa kawotettai ba gaden katta zeriya asa mala. ²⁷ He bitanee qammi xiskkees; maallado denddees; i ba huuphen waaniyaakkonne erennan, he zerettai mokkeesinne diccees. ²⁸ Biittai kattaa barkka mokkeesinne aifees; koiro carshshai caarees; guyyeppe aifanau kukkumees; qassi wurssettan kumetta aifiyaa aifees. ²⁹ SHin kattai gakkiyo wode, kattaa shiishshiyo wodee gakkido gishshau, bitanee sohuwaarakka baacaara geli aggees” yaagiis.

*Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:31-34; Luqaasa 13:18-19)*

³⁰ Yaagidi Yesuusi, “Nuuni Xoossaa kawotettaa ai milatees gaanee? Woi aibiira leemisanee?

³¹ Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees. He mittee aifiyo zeriyo wode, sa7an de7iya mitta aife ubbaappekka guuxxausu;

³² o zerin mukkada ataakiltte ubbaappe gitatausu; daro daashshaa daayausu. Kafoi i tashiyaa kuwan bau keettaa keexxana danddayees” yaagiis.

³³ Yesuusi haggaa mala daro leemisuwan asau gelana gakkanaassi, ba qaalaa yootiis. ³⁴ Asaayyo leemiso bannan yootenna; shin Yesuusi ba erisiyo ashkkaratu xalaalaa de7iyo wode, etayyo ubbabaa birshshidi yootees.

*Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis
(Maatiyoosa 8:23-27; Luqaasa 8:22-25)*

³⁵ He gallassi sa7ai omarin, Yesuusi ba erisiyo ashkkarata, “Abbaa hefintti pinnoos” yaagiis.

³⁶ Erissiyo ashkkarati daro asaa yeggi bayidi, Yesuusi kase geli uttido wolwoluwan gelidi, Yesuusa banttanaara efidosona; hara wolwolotikka hegan de7oosona. ³⁷ Wolqqaama gotee dendin, beetai wolwoluwaa shocin, haattai kumana gakkanaassi wolwoluwaa giddo geliis. ³⁸ He wode Yesuusi wolwoluwan guyye baggaara borkkotaa borkkotidi xiskkiis. Erissiyo ashkkarati a denttidi, “Tamarissiyaagoo, nuuni xayiyo wode coo xeellai?” yaagidosona.

³⁹ Yaagin i beegottidi gotiyaa, “Co77u ga” giidi, abbaakka, “Woppu ga” giis; goteekka co77u

gin, ubbabaikka woppu giis. ⁴⁰ Yesuusi ba erisiyo ashkkarata, “Aissi hagaadan yayyeetii? Intte waani ammanekketii?” yaagiis.

⁴¹ Eti daro yayyidi bantta gidдон, “Hagee laa harai atto, goteenne abbai azazettiyoogee oonee?” yaagidosona.

5

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa Pat-tiis
(*Maatiyoosa 8:28-34; Luqaasa 8:26-39*)

¹ Eti abbaappe hefintti pinnidi, Gerggesenoona giyo biitti gakkidosona. ² Asa moogiyo gonggoluwaaappe iita ayyaanai de7iyo issi bitanee kiyidi, Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, Yesuusaara gaittiis; ³ bitanee he gonggoluwana aqidi pe7idi, yan de7ees; a ooninne naa77anttuwaa harai atto, sanssalatan qachchanaukka danddayibeenna. ⁴ Aissi giikko, i darotoo huqqunnaaninne sanssalatan qashettidi de7ees; shin sanssalataa duuterettees; huqqunnaakka mentterettees; a xoonanau danddayidai ooninne baawa. ⁵ I ubba wode gallassinne qammi, he gonggoluwaa gidдоонinne dere bolli waassee; ba bollaakka shuchchan gaarees.

⁶ Yesuusa haahuwan be7ido wode, woxxidi ayyo goinniis. ⁷ He bitanee ba qaalaa xoqqu oot-tidi, “Ubbaaappe Bolla Xoossaa Na7au Yesuusaa, nenanne tana aibee gattiyai? Tana qaxxayenna mala, taani nena Xoossaa sunttan woossais” yaagiis. ⁸ I heгаа aissi giidee giikko, Yesuusi

a, “Laa ha iita ayyaanau, ha bitaniyaappe kiya” yaagidoogaassa.

⁹ Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Nuuni daro gidiyo gishshau, ta sunttai Leegiyoona” yaagiis. ¹⁰ Yaagidi iita ayyaanata he biittaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minttidi woossiis.

¹¹ He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee heemettees; ¹² iita ayyaanati Yesuusa, “Nuna hini gudunttaa wudiyaakko yeddarkkii; etan biidi geloos” yaagidi woossin, ¹³ Yesuusi, “Biite” yaagiis. Yaagin iita ayyaanati bitaniyaappe kiyidi, guduntatun gelidosona; naa77u sha7aa gidiya gudunttaa wudee kakaa huuphiyaara jaamiiddi, abban gelidi, meetetti bayiis.

¹⁴ Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti baqa-tidi, hanidabaa katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona; yootin heгаа be7anau asai yiis. ¹⁵ Asai Yesuusakko yiidi, xalaheti beni oiqqido Leegiyoona giyo bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, hegaan uttidaagaa be7idi, ubbai yayyiis. ¹⁶ Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee hanidobaanne qassi gudunttaa wudiyaabaa he asaassi yootidosona. ¹⁷ Hegaa gishshau, asai bantta biittaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommiis.

¹⁸ Yesuusi wolwoluwan gelishin, xalaheti oiqqido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis. ¹⁹ SHin Yesuusi ixxidi a, “Ne soo simmada, Godai neessi waanida gitabaa oottidaakkonne qassi i neessi waanida kehakko ne so asau yoota” yaagiis. ²⁰ Bitanee biidi,

Tammu Katamaa giyoosan yuuyidi, Yesuusi baassi waanida gitabaa oottidaakko, yootuwaa doommiis; i yootidoogaa siyida asai ubbai garamettiis.

*Yaa7iroosa Na7aanne Yesuusa Maayuwaa
Bochchida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 9:18-26; Luqaasa 8:40-56)*

²¹ Yesuusi simmidi, wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidoogaappe guyyiyan, daro asai abbaa lanqqiyan a mati yuuyi aadhdhidi shiiqiis.

²² Yaa7iroosa giyoogee, Aihuda woosa keettaa ha-laqatuppe issai, Yesuusa be7ido wode akko yiidi, a tohuwan kunddiis; ²³ kunddidi, “Ta na7iyaa harggada haiqqana hanausu; a paxada payya de7ana mala, yaada ne kushiya a bolli wot-tarkkii” yaagidi Yesuusa minttidi woossiis.

²⁴ Yesuusi Yaa7iroosaara biis; biishin keehi daro asai a kaalliiddi un77iis.

²⁵ Tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. ²⁶ Daro aakimeti o aakimishinkka, a paxa kaa7ettaasu; ba miishshaa ubbaa wurssinkka iyyo haa iitidoogaappe attin, ainne o maaddibeenna. ²⁷ He maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, asaa giddoora Yesuusappe guyyeera yaada, a afalaa bochchaasu. ²⁸ Aissi giikko a, “Taani harai atto, a afalaa bochchikko paxana” yaagada qoppaasu.

²⁹ Ippe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis; a ba waayiyaappe paxidoogaa ba bollan era aggaasu. ³⁰ Yesuusi baappe wolqqai kiyidoogaa ba huuphen eridi, sohuwara daro

asaa gidдон guyye simmidi, “Ta afalaa bochchidai oonee?” yaagiis.

³¹ Erissiyo ashkkarati a, “Asai nena sugiyooḡaa be7aidda, ‘Tana oonee bochchidai?’ yaagai?” gidosona.

³² Yesuusi hegaa ooni oottidaakkonne be7anau yuushshi aattidi xeelliis; ³³ shin mishiriyaa baayyo hanidabaa erada, yashshaa kokkoraidda yaada Yesuusa sinttan gufannaasu; qassi tumu hanidabaa ubbaa ayyo yootaasu. ³⁴ Yootin Yesuusi o, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis; saruwan ba, ne waayiyaappenne paxa” yaagiis.

³⁵ Yesuusi biron hegaa giishin, Aihuda woosa keettaa halaqaa sooppe kiitettida asati yiidi, “Ne na7iyaa haiqqaichchaasu; simmi tamaarissiyaaḡaa aissi daafurssai?” yaagidosona.

³⁶ SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, Aihuda woosa keettaa halaqaa, “Ammano xalaalaa amanappe attin, yayyoppa” yaagiis. ³⁷ Yesuusi PHe-exiroosappe, Yaaqoobappenne Yaaqooba ishaa Yohaannisappe harai ooninne bana kaallenna mala diggiis. ³⁸ Eti Aihuda woosa keettaa halaqaa soo gakkido wode, Yesuusi asai wozanaa bayidi yeekkiyoogaanne zilaaliyoogaa be7iis. ³⁹ Gelidi asaa, “Aissi wozanaa bayidi yeekkeetii? Na7iyaa xiskkaasuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis.

⁴⁰ Yaagin asai a bolli miicciis; shin asa ubbaa kare kessidi, na7ee aawaanne aayyiyo he banaara de7iya erissiyo ashkkaratanne ekkidi, na7iyaa de7iyoosaa geliis. ⁴¹ Yesuusi na7ee kushiyaai oiqqidi, “Xaalitaa, quumii” yaagiis; hegaa birshshettai, “Guutta na7ee, taani nena dendda gais” giyoogaa.

⁴² Na7iyaa sohuwaarakka dendda eqqada hemetettaasu; a tammanne naa77u laitta na7a; hegee haniyoogan asai keehi daro garamettiis. ⁴³ Yesuusi heгаа eti ooyyoonne odenna mala, eta mintti azazidi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagiis.

6

Yesuusa Naazireeten Ekkennan Ixxidosona (Maatiyoosa 13:53-58; Luqaasa 4:16-30)

¹ Yesuusi heгааappe kiyidi, ba biitti Naazireete katamaa biis; erissiyو ashkkaratikka a kaallidi biidosona. ² Sambbata gallassi Aihuda woosa keettan tamaarissuwaa doommiis; i tamaarissiyوogaa siyida daro asai garamettidi, “Hagee ha ubbabaa auppe demmidee? Ha ayyo imettida aadhdhida eratettai aibee? Xoossai oottiyo malaataa i waatidi oottii?” ³ Hagee anaaxiyaa gidennee? Mairaami na7aa, Yaaqooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa gidenneeyye? A michchenti nunaara hagan de7okkonaayye?” yaagidi, i giyoobaa ekkennan ixxiis.

⁴ Yesuusi he asaassi, “Hananabaa yootiyaagee ba biittan, ba dabbotuuninne bantta so asan bonchchettennaagaappe attin, ubbasan bonchchettees” yaagiis. ⁵ I he sohuwan ba kushiyaа amarida asatu bolli wottidi, eta pattidoogaappe attin, Xoossai oottiyo malaataa oottanau ainne danddayibeenna. ⁶ Asai ammanibeenna gishshau garamettiis.

*Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyو
Ashkkarata Kiittiis
(Maatiyoosa 10:5-15; Luqaasa 9:1-6)*

Hegaappe guyyiyan, Yesuusi heгаа heeran de7iya qeeri katamatun yuuyi yuuyidi, asaa taaarissee. ⁷ Yesuusi tammanne naa77u erissiyoo ashkkarata baakko xeesidi, naa77aa naa77aa kiittiis; qassi etayyo iita ayyaanata kessiyoo wolqqa immiis. ⁸ Immidi eta, “Oge xam77appe attin, quma, qarcciita, intte kiisen miishsha ainneka oiqqoppite. ⁹ Intte tohuwan caammaa wottite; shin naa77u qole maayoppite” yaagiis. ¹⁰ Qassikka eta, “Inttena asi awan morkkikka, katamaappe kiyana gakkanaashin, he keettan utti bayite. ¹¹ Inttena asi morkkennasaa woi intte yootiyoo siyennasaa awa gidikkikka, he biittan de7iya asaayyo hegee markka gidana mala, he sohuwaappe kiyidi, intte tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.

¹² Tammanne naa77u erissiyoo ashkkarati biidi, asai ba nagaraappe simmanaadan, qaalaa yootidosona. ¹³ Eti asaappe daro xalaheta kessidi, harggiya asaa daruwaa zaitiyaa tiyidi pattiidosona.

*Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa
(Maatiyoosa 14:1-12; Luqaasa 9:7-9)*

¹⁴ Asai Yesuusa sunntaa denttiyo gishshau, Kawoi Heeroodisi heгаа ubbaa siyiis; issi issi asai, “Xammaqiya Yohaannisa haiquwaappe denddiis; Xoossai oottiyo wolqqaama malaataa i oottiyoogee hegaassa” yaagiis.

¹⁵ SHin harati a, “Hagee Eelaasa gidennee?” yaagidosona.

Harati qassi, “Hagee beni wode hananabaa yootiyaageeta milatiya hananabaa yootiyaagaa gidennee?” yaagidosona.

¹⁶ SHin Heeroodisi heгаа siyido wode, “Hegee taani qooriyaa muucissido xammaqiya Yohaannisa gidennee? He i haiquwaappe paxiis” yaagiis.

¹⁷ Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa machchiyo Heeroodiyaado ekki wottiis; Heeroodisi i gishshau, ba huuphen asa kiittidi, Yohaannisa oittidi, qashissi wottiis. ¹⁸ Aissi giikko, Yohaannisi Heeroodisa, “Neeni ne ishaa machchiyo ekkanau bessenna” yaagi wottiis.

¹⁹ Heeroodiyaada Yohaannisau uluwan morkkiyaa oiqqada a worissanau koyaasu; shin danddayabeikku. ²⁰ Yohaannisi xillo asanne geeshsha asa gididoogaa Heeroodisi erido gishshau, ayyo yayyidi, loitti naagi wottiis; Yohaannisi giyoobaa siyidi, ba wozanan keehi metootiiddikka abaa ufaissan siyiis.

²¹ Heeroodisi ba yelettido gallassi, deriyaa haariyaageetuyyo, shaalaqatuyyoonne Galiilan de7iya gita asaayyo imatuwaa giigissido wode, wurssettan Heeroodiyaada injje gallassaa demmaasu. ²² Heeroodiyaadi na7iyaa imattaa imattiyoosaa gela durada, Heeroodisanne a imattata ufaissaasu; ufaissin kawoi na7iyo, “Nena lo77idabaa aiba gidikkonne tana oichcha; taani neeyyo immana” yaagiis. ²³ Qassi iyyo daro caaqqidi, “Neeni oichchidobaa aiba gidikkokka, taani neeyyo immana; harai atto, ta kawotettaappe bagгаа gidikkokka, taani neeyyo immana” yaagiis.

²⁴ Na7iyaa kare kiyada ba aayyiyo, “Ai imma goo?” yaagada oichchaasu.

Oichchin, i aayyiya, “Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa imma ga” yaagaasu.

²⁵ Na7iyaa eesuwan kawuwaakko baada a, “Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa soruwan wottada, neeni ha77i tau immanaagaa koyais” yaagaasu.

²⁶ Yaagin kawoi daro qarettiis; shin ba caaquwaa gishshaunne ba imattatu gishshau iyyo caaqqido caaquwaa maanau koyibeenna.

²⁷ Hegaa gishshau, sohuwaara zabainnaa kiittidi, Yohaannisa huuphiyaa ehaana mala azaziis; zabainnai qasho keettaa biidi, Yohaannisa qooriyaa muuciis. ²⁸ He muucidoogaa soruwan wotti ehiidi, na7eeyyo immiis; na7iyaa qassi ba aayeeyyo immaasu. ²⁹ Yohaannisi erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode yiidi, a ahaa ekki efidi moogidosona.

*Yesuusi SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Luqaasa 9:10-17;
Yohaannisa 6:1-14)*

³⁰ Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, Yesuusaara gaittidi, bantta oottidobaanne bantta tamarissidobaa ubbaa Yesuusassi odidosona.

³¹ Biyaabainne yiyaabai darin, harai atto qumaa maanaukka eta gattennan ixvido gishshau, Yesuusi eta, “Nurkka guuttaa shemppi ekkanaasi bainnasaa hinddite” yaagiis. ³² Yesuusinne eti banttarkka wolwoluwan uttidi, asi bainnasaa biidosona.

³³ Eti biishin, daro asai eta be7idi eriis; eridi katama ubbaappe woxxidi, eti biyoosaa etappe

kasetidi gakkiiis. ³⁴ Yesuusi wolwoluwaappe kiyidi, daro asaa be7iis; asai heemmiya asi baina dorssaa mala gidido gishshau, qarettidi asaa darobaa tamarissuwaa doommiis.

³⁵ Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati akko yiidi, “Hagee sohoi asi baina soho; ha77i sa7aikka qammiichchiis; ³⁶ asai dere giddonne qeeri katamatu giddo biidi, bau miyoobaa shammana mala, asaa yedda” yaagidosona.

³⁷ SHin Yesuusi zaaridi eta, “Asau miyoobaa intte immite” yaagiis.

Yaagin eti, “Nuuni biidi, naa77u xeetu biran oittaa shammiidi, asai maanau immanee?” yaagidi a oichchidosona.

³⁸ Yesuusi eta, “Intteyyo aappun oittaa de7ii? Biidi be7ite” yaagiis.

Eti be7idi, “Ichchashu oittanne naa77u mole” yaagidosona.

³⁹ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asa ubbaa citan citan shaakki shaakkidi, maatan utissana mala azaziis. ⁴⁰ Asai xeetai xeetainne ishatamai ishatamai citan citan uttiis. ⁴¹ Yesuusi ichchashu oittanne naa77u moliyaa oiqqidi, pude saluwaa xeellidi, Xoossaa galatiis; oittaa menttidi asau gishana mala, erissiyo ashkkaratussi immiis; qassi naa77u moliyaakka eta ubbau shaakkiis. ⁴² Asai ubbai miidi kalliis. ⁴³ Kallin attida oittaa xarzzainne moliyaa xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa erissiyo ashkkarati denttidosona. ⁴⁴ Oittaa miida attumaasai ichchashu sha7a.

*Yesuusi Abbaa Bollan Hemettidi Biis
(Maatiyoosa 14:22-33; Yohaannisa 6:15-21)*

⁴⁵ Sohuwaara Yesuusi he daro asaa moissiiddi, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwan gelidi, abbaappe hefinttan de7iya Beetasaida giyo katamaa baappe sinttatidi baanaadan azaziis. ⁴⁶ Erissiyo ashkkarata moissidoogaappe guyyiyan, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis.

⁴⁷ Sa7ai qammiyo wode wolwoloji abbau gidduwan de7ishin, Yesuusi abbaappe gaxan barkka de7ees. ⁴⁸ Carkkoi erissiyo ashkkaratukko carkkiyo gishshau, erissiyo ashkkarata abbaa shaariyoogee waissiyooгаа Yesuusi be7idi, kuttoi waassana haniyo wode abbaa bolli hemettiiddi, etakko yiis; eta yeggidi aadhdhanau koyiis. ⁴⁹ SHin abbaa bolli i hemettishin, eti a be7idi, banttau moitille milatin waassidosona. ⁵⁰ Aissi giikko, eti ubbai a be7idi, yashshaa kokkoridosona; shin sohuwaara Yesuusi eta, “Aikko baawa; tanattennee yayyoppite” yaagiis. ⁵¹ Yesuusi etaara issippe wolwoluwan gelin, carkkoi woppu giis; gin eti daro garamettidosona. ⁵² Aissi giikko, eta wozanai dammido gishshau, eti oittaabaa akeekibookkona.

*Yesuusi Genssereexen Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 14:34-36)*

⁵³ Eti abbaa pinnidi, Genssereexa giyo biittaa gakkidosona; gakkidi wolwoluwaa gaxaa shiishshi qachchidosona. ⁵⁴ Eti wolwoluwaappe wodhdhiyoogan, asai sohuwaara Yesuusa erinne ⁵⁵ heгаа heeran de7iya biitta ubban woxerettidi, hargganchchata halan tookkidi, “Yesuusi de7ees” gin siyidosaa ehuwaa doommiis. ⁵⁶ Yesuusi biido soho ubban qeeri kataman gidin, gita kataman

gidin, dere giddon gidinkka, asai hargganchchata giyaa sohuwaa efees. Yesuusi ba afalaa macaraa gidikkonne hargganchchata boshissana mala, asai a woossiis; woossin bochchida ubbaikka paxiis.

7

Yesuusi Asi Medhdhido Wogaa PHalqqiis (Maatiyoosa 15:1-9)

¹ Parisaawetinne Yerusalaameppe yiidi, higgiiyaa tamarissiya amarida asati Yesuusakko shiiqidosa. ² SHiiqidi Yesuusi erissiyoo ashkkaratuppe issooti issooti geeyenna kushiyan, heгаа giyoogee meecettennan qumaa miyaageeta be7idosona.

³ Aissi giikko, Parisaawetinne Aihuda asai ubbai bantta aawatu wogaa naagidi, bantta kushiya loitti meecettennan mookkona. ⁴ Qassi giyaappe yiidikka meecettennan de7iiddi mookkona. Qassi eti bantta aawatuppe ekkido hara daro wogai de7ees; hegee siiniyaanne keriyaa nahaasiyaappe medhdhido miishshaanne arssaa meeciyo wogaa.

⁵ Parisaawetinne higgiiyaa tamarissiyaageeti Yesuusa, “Ne erissiyoo ashkkarati aissi aawatu wogaa kaallennan ixxiidi, bantta kushiya meecettennan oittaa miyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

⁶⁻⁷ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Isiyaasi hananabaa yootido wode, inttebaa, lo77o milatiya iitatubaa xaafidoogaadankka, ‘Xoossai, “Hagee asai tana ba bolla doonan bonchchees.

SHin eta wozanai taappe haahuwan de7ees;
 asai tau mela goinnees.

Aissi giikko, asi oottido azazuwaa

 Xoossaa higgiiyaa milatissidi tamarisseees”
 giis’

giidi hananabaa tumaa yootiis.

⁸ “Xoossaa azazuwaa intte aggi bayidi, asa wogaa minttidi naageeta” yaagiis.

⁹ Qassikka Yesuusi, “Intte intte wogaa naaganau Xoossaa azazuwaa yeggi bayeeta. ¹⁰ Aissi giikko Muusee, ‘Ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha.’ Qassi, ‘Ba aawaanne ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo’ yaagiis. ¹¹ SHin issi urau ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiyoobi de7ishin i, ‘Hagee qurbbaane; heгаа giyoogee Xoossaabaa giyoogaa’ giikko, ¹² i ba aawaa woi ba aayyiyo wodeppe maaddanaagaa ainne koyekketa. ¹³ Hegaadankka qassi intte haratuyyo immido intte wogan Xoossaa qaalaa karidi, heгаа mala darobaa ootteeta” yaagiis.

*Asa Tunissiyaabata
 (Maatiyoosa 15:10-20)*

¹⁴ Yesuusi daro asaa qassikka baakko xeesidi, “Ubbai taani giyoogaa siyitenne akeekite. ¹⁵ Asa wozanappe kiyiyaabai asa tunissiyogaappe at-tin, kareppe asa wozanan gelidi, asa tunissiyaabi aibinne baawa; ¹⁶ siyanau haittai de7iyo urai ooninne siyo” yaagiis.

¹⁷ Yesuusi daro asaa yeggi bayidi soo gelido wode, i erissiyo ashkkarati he leemisuwaabaa a oichchidosona. ¹⁸ Oichchin i eta, “Intteyyookka qassi gelibeennee? Kareppe asa wozanan

geliyaabai aibinne asa tunissanau danddayennaagaa akeekeetii? ¹⁹ Aissi giikko, qumai asa ulo giddo gelidi, gaxi kiyiyoogaappe attin, asa wozana giddo gelenna” yaagiis. Hegaadankka Yesuusi quma ubbai geeshsha gidiyooгаа erissiis.

²⁰ Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Asa tunissiyaabai asa wozana gidloppe kiyiyaabaa. ²¹ Aissi giikko, asa wozana gidloppe kiyiyaabai iita qofa; shaaramuxanau qaaqqatiyoogaa, wuuqqiyoogaa, woriyoogaa, shaaramuxiyoogaa, ²² durettaa amottiyoogaa, iitatettaa, geniyaa, amottiyoogaa, qanaatiyoogaa, cashshaa, ayyuwaa, azallatettaa. ²³ Ha iitabai ubbaikka asa wozana gidloppe kiyidi, asa tunissees” yaagiis.

*Issi Giriike Mishiree Ammanuwaa
(Maatiyoosa 15:21-28)*

²⁴ Yesuusi hegaappe aggidi, Xiirroosanne Sidoona giyo katamatu matan de7iya biitti biidi, issi keettaa geliis; qassi i yaani de7iyoogaa ooninne eranaagaa koyibeenna; shin qosettidi gam77anau danddayibeenna. ²⁵ SHin ba guutta na7ee bolli iita ayyaanai de7iyo issi maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, sohuwaara akko yanne a tohuwan gufanna wodhdhaasu. ²⁶ He mishiriyaa Aihuda gidukku; a yelettidoikka Sirofinqqe giyo biittaana; a ba na7eeppe xalahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaasu.

²⁷ SHin Yesuusi zaaridi, “Naati kasetidi qumaa kallona; aissi giikko, naatu qumaa ekkidi, zairo-tuyyo oliyoogee lo77o gidenna” yaagiis.

²⁸ Mishiriyaa zaarada, “Tumakka ta Godau, harai atto masoofiyaa lanqqiyan de7iya

zairotikka naatuppe attida suuppaa moosona” yaagaasu.

²⁹ Yesuusi qassi o, “Ha ne qaalaa gishshau, ne soo ba; xalahee ne na7eeppe kiyiis” yaagiis.

³⁰ Mishiriyaa ba soo biyo wode, i na7iyaa xalahee ippe kiyin, hiixan zin77idaaro demmaasu.

Yesuusi Tullenne Duude Gidida Issi Bitaniyaa Pattiis

³¹ Yesuusi Xiirsoosa biittaappe kiyidi, Sidoon-aaranne Tammu Katamaa giyo biittaara kanttidi, Galiila Abbaakko biis. ³² Asai tullenne duude gidida bitaniyaa Yesuusakko ehiidi, ba kushiya a bolli wottana mala, Yesuusa woossiis. ³³ Yesuusi barkka he bitaniyaa daro asaappe gaxaa kessidi, ba biradhdhiyaa a haittan yeddiis; qassi cuchchaa cuchchidi, a inxxarssaa bochchiis. ³⁴ Bochchidi saluwaa pude xeellidi, tookki shemppidi, “Eft-tah” yaagiis; hegaa giyoogee dooyetta giyoogaa. ³⁵ Bitaniyaa haittai sohuwaara dooyetti aggiis; qassi a dooqettida inxxarssaikka birshshetti aggiis; bitanee ainne waayettennan haasayi bayiis.

³⁶ Yesuusi asa ubbaa, “Hagaa ooyyoonne odoppite” yaagidi odiis; shin i keehi mintti odin, asai qassi oduwaa yaa darissiis. ³⁷ Hegaa siyida asai ubbai daro garamettidi, “Ubbabaakka i loitti oottes. Harai atto tulliyaakka sissees; qassi duudiyaakka haasayissee” yaagiis.

8

*Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziiis
(Maatiyoosa 15:32-39)*

¹ Amarida wodiyaappe guyyiyan, daro asai qassi Yesuusakko shiiqiis; asaayyo miyoobi xayin,

Yesuusi ba erissiyoo ashkkarata baakko xeesidi yaagiis; ² “Ha daro asai tanaara heezzu gallassi gakkanaassi gam77idi, miyoobaa ainne demmibeenna gishshau, taani asau qarettais. ³ Taani asaa namisaara soo yeddikko, asai biiddi, ogiyan daafuridi kunddana; aissi giikko, issoi issoi haa-hosaappe yiis” yaagiis.

⁴ Yesuusi erissiyoo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Ha bazzuwan ha asa ubbaa mizanau gididiya oitta demmanau danddayiyai oonee?” yaagiis.

⁵ Yaagin Yesuusi eta, “Inttessi aappun oittai de7ii?” yaagidi oichchiis.

Eti, “Laappun oittai de7ees” yaagidosona.

⁶ Yesuusi daro asaa, “Sa7an uttite” yaagidi azaziis; qassi laappun oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; galatidi he oittaa menttidi, asaayyo gishana mala, ba erissiyoo ashkkaratuyyo immiis. Erissiyoo ashkkarati he daro asaassi gishidosona.

⁷ Etayyo qassikka amarida suuppa moleti de7oosona; Yesuusi hegeetuyyookka Xoossaa galatidi, asau gishana mala, erissiyoo ashkkarata azaziis. ⁸ Asai ubbai miidi kalliis; asai miishin attida xarzzai laappun samppaa kumidaagaa erissiyoo ashkkarati denttidosona. ⁹ Qumaa miida asai oiddu sha7aa gidana; hegaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeddiis. ¹⁰ I qassi ba erissiyoo ashkkaratuura sohuwaara wolwoluwan gelidi, Dalmmanuta giyo biitti biis.

*Parisaaweti Banttau Malaatai Oosettana Mala
Oichchidosona
(Maatiyoosa 16:1-4)*

¹¹ Parisaaweti yiidi, Yesuusa paaccanau eqqidi, saluwaappe malaataa banttana bessana mala, Yesuusaara palamaa doommidosona.

¹² Yesuusi keehi tookki shemppidi, “Ha wodiyaasasai aissi malaata koyii? Taani intteyyo tumaa odais; ha wodiyaasasu malaati ubbakka imetenna” yaagiis. ¹³ Qassi eta hegan yeggi bayidi, naa77anttuwaa wolwoluwan gelidi, abbaappe hefintti pinniis.

Parisaawetu Irshshuwaanne Heeroodisa Irshshuwaa
(Maatiyoosa 16:5-12)

¹⁴ Erissiyo ashkkarati qumaa efaanaagaa dogidosona; etau wolwoluwaa gidдон issi oittappe hari baawa. ¹⁵ Yesuusi eta, “Inttena erite; Parisaawetu irshshuwaappenne Heeroodisa irshshuwaappe naagettite” yaagidi azaziis.

¹⁶ Eti bantta gidдон, “I haggaa giyoogee nuussi qumi bainna gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.

¹⁷ Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta yaagiis; “Intteyyo oitti bainnaagaa aissi haasayeetii? Ha77inne erekkeitii? Woi akeekkeitii? Yootin siyekkeitii? ¹⁸ Intteyyo aifee de7ees; be7ekkeitii? Qassi haittai de7ees; siyekkeitii? Intteyyo hassayettennee? ¹⁹ Taani ichchashu oittaa ichchashu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Tammanne naa77u samppaa kumida xarzzaa denttida” yaagidosona.

²⁰ “Taani qassikka laappun oittaa oiddu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Laappun samppaa kumida xarzzaa denttida” yaagidosona.

²¹ I qassi, “Ha77inne akeekibeekketii?” yaagiis.

Yesuusi Beetasaidan Issi Qooqiyaa Pattiis

²² Yesuusinne erissiyo ashkkarati Beetasaida giyo katamaa biidosona; amarida asati qooqe bitaniyaa Yesuusakko ehiidi, he bitaniyaa bochchana mala, a woossidosona. ²³ Yesuusi qooqe bitaniyaa kushiya oiqqidi, qeeri katamaappe gaxaa kessiis; a aifiyan cuchchidi, ba kushiya a bolli wottidi, “Neeyyo aibakko beettii?” yaagidi oichchiis.

²⁴ Bitanee xeellidi, “Taani asaa be7ais; shin asai hemettiiddi, mitta milatees” yaagiis.

²⁵ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi naa77anttuwaa bitaniyaa aifiyan ba kushiya wottin, bitanee loitidi xeelliis; a aifee paxiis; qassi ubbabaakka geeshshidi be7iis. ²⁶ Yesuusi bitaniyaa a soo yeddiiddi, “Harai atto qeeri katamaakka geloppa” yaagiis.

PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa (Maatiyoosa 16:13-20; Luqaasa 9:18-21)

²⁷ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Piliphphoosa-Qiisaariyan de7iya qeeri katamata biis; biishin ogiyan Yesuusi, “Tana asai oona gii?” yaagidi ba erissiyo ashkkarata oichchiis.

²⁸ Erissiyo ashkkarati, “Issi issi asai nena, ‘Xammaqiya Yohaannisa’ gees; harati, ‘Elaasa’ goosona; qassi harati, ‘Hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa’ goosona” yaagidosona.

²⁹ Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagidi oichchiis.

PHeexiroosi, “Neeni Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

³⁰ Yesuusi, “Tabaa ooyyoonne odoppite” yaagidi eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabanne Waayiyaabaa Koiruwaa Haasayiis

(Maatiyoosa 16:21-28; Luqaasa 9:22-27)

³¹ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; cimati, qeese halaqatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti tana ixnanau bessees; eti tana woranaunne taani heezzantto gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi tamarissuwaa doommiis.

³² Hegaa i etayyo geeshshidi odiis; PHeexiroosi a issi baggi zaaridi, zoretaa doommiis.

³³ SHin Yesuusi guyye simmidi, ba erissiyo ashkkarata xeellidi PHeexiroosa, “Kichcha ta mat-appa! Ha Seexaanau, neeni asi dosiyooabaa qoppiyoogaappe attin, Xoossai dosiyooabaa qoppakka” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyoogee Bana Kaddanaagaa Oichchees

(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Luqaasa 9:23-27; 14:26-27)

³⁴ Qassi Yesuusi daro asaanne ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “Tana kaallana koyiia urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. ³⁵ Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiia urai bashshana; shin ta gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau ba shemppuwaa bashshiya urai ashshana. ³⁶ Aissi

giikko, issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshidi, ba shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee? ³⁷ Issi urai ba shemppuwaa wozanau ai immana danddayii? ³⁸ Xoossaa ammanenna mala diggiya ha nagaranchcha wodiyan, issi urai tanaaninne ta qaalan yeellatikko, taanikka, Asa Na7ai, qassi ta Aawaa bonchchuwan geeshsha kiitanchchatuura yiyo wode, aani yeellatana” yaagiis.

9

Yesuusa Merai Laamettiis (Maatiyoosa 17:1-13; Luqaasa 9:28-36)

¹ Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa kawotettai wolqqaara yiyaagaa be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

² Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa ekkidi, eta xalaalaa gita deriyaa bolli kessiis; kessidi eta sinttan laamettiis; ³ a maayoikka phooliis; sa7an maayo meecciya ooninne geeshshanau danddayennaagaa keenaa daro booxxiis. ⁴ He heezzu erissiyo ashkkarati, Eelaasinne Muusee Yesuusaara haasayiyaageeta be7idosona.

⁵⁻⁶ PHeexiroosi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, qassi issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis. I woigiyaakkonne eribeenna; aissi giikko, ikko hinkkootikka daro yayyidosona.

⁷ Hegaappe guyyiyan, shaarai yiidi eta kammin shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis. ⁸ Sohuwaara eti yuushshi aatti xeelliyo wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne bantta matan be7ibookkona.

⁹ Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani, Asa Na7ai, haiquwaappe denddana gakkanaassi, intte be7idobaa ooyyoonne odoppite” yaagidi azaziis.

¹⁰ I azazidoogaa eti, “Eeno” giidi, “Ha haiquwaappe denddiyoogaa giyoogee woigiyoogee” yaagidi, bantta gidдон haasayettidosona.

¹¹ Eti Yesuusa, “Higgiyaa tamarissiyaageeti aissi, ‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

¹² I zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ubabaa giigissees; yaatin, aissi Xoossaa maxaafai, ‘Asa Na7ai daro waayettananne ixettana’ yaagii?”

¹³ SHin taani intteyyo odais; Eelaasi yiis; qassi abai Xoossaa maxaafan xaafettidoogaadankka, asai a ba koyidobaa oottiis” yaagiis.

*Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiis
(Maatiyoosa 17:14-21, Luqaasa 9:37-43)*

¹⁴ Yesuusi, PHeexiroosi, Yaaqoobinne Yohaannisi hinkko erissiyo ashkkaratukko simmidi yiyo wode, daro asai eta yuuyi aadhdhi eqqidaagaanne higgiyaa tamarissiya amarida asati etaara palamettiyaageeta be7idosona. ¹⁵ He daro asai Yesuusa be7ido wode dagammidi, sohuwaara akko woxxi yiidi, a sarotiis. ¹⁶ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Etaara ai palametteetii?” yaagidi oichchiis.

17 He daro asaa giddoppe issi bitanee zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, ta na7aa bolli haasayaa diggiya iita ayyaanai de7iyo gishshau, a neekko ekkada yaas. 18 Ha iita ayyaanai a oiqqiyo wode ubban, a ooggees; a doonaarakka hoommoi goppattees; qassi achchaa garccissees; bollaakka zoxissees. Appe ha iita ayyaanaa kessana mala, ne erissiyo ashkkaratuyyo odaas, shin kessanau danddayibookkona” yaagiis.

19 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiya asau! Taani inttenaara aude gakkanaassi de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaassi danddayanee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis. 20 Yaagin eti na7aa akko ehiidosona; he iita ayyaanai Yesuusa be7idosarakka na7aa kokkorssi bayiis; na7ai sa7an kunddidi, doonaara hoommoi goppu giishin gondorettees. 21 Yesuusi he na7aa aawaa, “Hagee ne na7aa oiqqoosappe woqqa wode gidanee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, na7aa aawai, “I guuttan de7iyo wodeesappe doommiis. 22 A woranau daro wode tamaaninne haattan oliis; shin neeni danddayikko, nuuyyo qarettada nuna maaddarkkii” yaagiis.

23 Yaagin Yesuusi a, “‘Neeni danddayikko’ gai? Ammaniya asayyo ubbabai danddayettes” yaagiis.

24 Sohuwaara na7aa aawai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Taani ammanais; shin gujja ammananaadan, tana maaddarkkii” yaagiis.

25 Yesuusi asai dari dari biyoogaa be7idi, iita ayyaanaa, “Ha tullenne duude ayyaanau, ha

na7aappe kiya gaada nena ta azazais; qassi naa77anttuwaa aani geloppa” yaagiis.

²⁶ He iita ayyaanai waassidi, na7aa keehi kokkorssidi, appe kiyiis. Na7ai haiqqidabaa milatin, daro asai, “Na7ai haiqqiis” yaagiis. ²⁷ SHin Yesuusi na7aa kushiyaa oiqqidi denttin, na7ai denddi eqqiis.

²⁸ Yesuusi soo gelidoogaappe guyyiyan, erisiyo ashkkarati Yesuusa dumma, “Nuuni he iita ayyaanaa kessanau aissi danddayibookkonii?” yaagidi oichchidosona.

²⁹ Yesuusi zaaridi, “Hegaa malai woosappenne xoomappe attin, haraban kiyanau danddayenna” yaagiis.

*Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis
(Maatiyoosa 17:22-23; Luqaasa 9:43-45)*

³⁰ Eti hegaappe denddidi, Galiilaa aadhhdhidi biidosona; Yesuusi ba de7iyoosaa ooninne erana mala koyibeenna. ³¹ Aissi giikko, i ba erisiyo ashkkarata, “Tana, Asa Na7aa, asi asau aattidi immananne worana; taani qassi heezzu gallasappe guyyiyan, naa77anttuwaa haiquwaappe denddana” yaagidi tamarisseees.

³² SHin etau i giyoogee gelibeenna; qassi a oichchanauka yayyidosona.

*Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?
(Maatiyoosa 18:1-5; Luqaasa 9:46-48)*

³³ Eti Qifirinaahooma giyo katamaa biidosona; biidi soo gelidoogaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “Ogiyan ai haasayeetii?” yaagidi oichchiis. ³⁴ SHin

eti biidi ogiyan, “Nu gidдон nu ubbaappe aadhdhiyaagee oonee?” yaagidi palamettido gishshau, co77u giidosona. ³⁵ Yesuusi uttidi, tammanne naa77u erissiyo ashkkarata xeesidi eta, “Ooninne sinttau aadhdhana koyikko, ubbaappe guyye aadhdhidi, he ubbau ashkkara gidanau bessees” yaagiis.

³⁶ Issi guutta na7aa oiqqidi, eta gidдон essiis; he guutta na7aa qoommidi eta, ³⁷ “Hageetu mala guutta naatuppe issuwaa ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiya ooninne tana kiittidaagaa mokkiyoogaappe attin, ta xalaalaa mukkenna” yaagiis.

*Yesuusi, “Nubaa Ixxenna Urai Nu Bagga”
Yaagiis*

(Luqaasa 9:49-50)

³⁸ Yohaannisi a, “Tamaarissiyaagoo, issi asi ne sunttan xalaheta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a diggida” yaagiis.

³⁹ SHin Yesuusi yaagiis; “Ooninne ta sunttan Xoossai oottiyo malaataa oottidi, sohuwaara ta bolli iitabaa haasayanau danddayiyaabi baina gishshau diggoppite; ⁴⁰ aissi giikko, nubaa ixenna urai nu bagga. ⁴¹ Taani intteyyo tumaa odais; intte taageeta Kiristtoosaageeta gidiyo gishshau, ooninne intteyyo ta sunttan bule haatta uyanau immikkokka, ba woituwaa ekkana.

Nagaraa Gaasuwaa

(Maatiyoosa 18:6-9; Luqaasa 17:1-2)

⁴² “Tana ammaniya ha guuttatuppe issuwaa balettiya oonanne, gaacciyo wogga woxaa a qooriyan qachchidi, abban a oliyoogee au

keha. ⁴³⁻⁴⁴ Ne kushee nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u kushiyaara guxunee mule haiqqennasaanne qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman geliyoogaappe, duuxa kushiyaara de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne tohoi nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u tohuwaara guxunee mule haiqqennasan, qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, wobbe gidada de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ne aiffee nena balettikko, wooca ola; neeni naa77u aifiyaara guxunee mule haiqqennasan qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, issi aifiyaara Xoossaa kawotettaa geliyoogee neeyyo keha.

⁴⁹ “Aissi giikko, quman maxiniyaa yeggiyoogaadan, tamai asa ubbaa bolli yegettana. ⁵⁰ Maxinee lo77o; shin i mal77ana xayikko, zaaridi a waati mal77ettuuteetii? Inttenan maxinee de7o; yaatidi issoi issuwaara sarotettan de7ite” yaagiis.

10

Machcho Yeddanau Bessenna (Maatiyoosa 19:1-2; Luqaasa 16:18)

¹ Yesuusi hegaappe denddidi, Yihudaa biitti biis; biidi Yorddaanoosa SHaafaa pinniis. Daro asai naa77anttuwaa akko shiiqin, kaseegaadanka he asaa tamarissuwaa doommiis.

² Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, “Issi asi ba machchiyo yeddanau nu higgee azazii?” yaagidi a oichchidosona.

³ Oichchin i zaaridi, “Muusee inttena woigi azazidee?” yaagiis.

⁴ Eti, “Muusee, ‘Issi asi ba machcheeyyo paramaa immidi yeddo’ giis” yaagidosona.

⁵ Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, Muusee ha azazuwaa intteyyo xaafiis. ⁶ SHin Xoossai koiro medhdhiyo wode, attumaasanne maccaasa ootidi, eta medhdhiis. ⁷ Hegaa gishshau, issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ees; ⁸ eti naa77ai issi asa gidoosona; hejaa gishshau, eti issi asa gidiyoogaappe attin, naa77u asa gidokkona. ⁹ Hegaa gishshau, Xoossai issippe gattidoogaa asi shaakkoppo” yaagiis.

¹⁰ Eti soo simmido wode, erissiyo ashkkarati ha yohuwaabaa Yesuusa naa77anttuwaa oichchidosona. ¹¹ Yesuusi eta yaagiis; “Ba machchiyo yedidi, haranniyo ekkiya urai ooninne ba machchen shaaramuxees. ¹² Qassi maccaarakka ba azinaappe kiyada hara azinaa gelikko shaaramuxausu” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjiis

(Maatiyoosa 19:13-15; Luqaasa 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutta naata bochhana mala, issi issi asai naata akko ehees; shin erissiyo ashkkarati he asaa hanqqettidosona. ¹⁴ Yesuusi hejaa be7idi, ba erissiyo ashkkarata hanqqettiis; eta, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, Xoossaa kawotetta hageetu malaassa. ¹⁵ Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotetta guutta na7adan ekkenna urai ooninne he kawotetta mulekka gelenna” yaagiis. ¹⁶ Yaagidi guutta naata

qoommidi, ba kushiya eta bolli huuphiyan huuphiyan wottidi, eta anjjiis.

*Miishshaa Siiqoi Ehiyo Metuwaa
(Maatiyoosa 19:16-30; Luqaasa 18:18-30)*

¹⁷ Yesuusi baanau kiyido wode, issi bitanee woxxiiddi yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Lo77o tamarissiyaagoo, merinaa de7uwaa laattanau taani ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.

¹⁸ Oichchin Yesuusi, “Aissi tana lo77uwau gai? Xoossaa xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa. ¹⁹ Xoossaa azazuwaa, ‘Woroppa; shaaramuxoppa; wuuqqoppa; wordduwaa markkat-toppa; cimmoppa; ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa” yaagiis.

²⁰ Bitanee Yesuusa, “Tamarissiyaagoo, taani hegaa ubbaa naatettaasappe doommada ha77i gakkanaassikka naagais” yaagiis.

²¹ Yesuusi bitaniyaa dosiis; tishshi ootti xeellidi, “Neeyyo issibai paccées; baada neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada, he miishshaa hiyyeesau imma; neeni saluwan duretana. Yaatada yaada tana kaalla” yaagiis. ²² SHin bitanee hegaa siyidi, i daro dure gidiyo gishshau, ba som77uwaa xumissidi, ufaittannan aggi bayidi biis.

²³ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata yuushshi aatti xeellidi, “Daro dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha!” yaagiis.

²⁴ Erissiyo ashkkarati a haasayaa siyidi garamettidosona; shin Yesuusi qassikka eta, “Naatoo, miishshan ammanettiya asatuyyo Xoossaa kawotettaa gelanaagee woqqaa

metanddeeshsha! ²⁵ Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe, gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.

²⁶ Yaagin erissiyoo ashkkaarati garamettidi, “Yaatin, ooni attanau danddayii?” yaagidi issoi issuwaa oichchidosona.

²⁷ Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, “Hagee Xoos-sau danddayettiyoogaappe attin, asau danddayet-tenna; aissi giikko, Xoossau ubbabaikka dand-dayettes” yaagiis.

²⁸ PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nubaa ubbaa aggi bayidi, nena kaallida” yaagiis.

²⁹ Yesuusi yaagiis; “Taani intteyyo tumaa gais; ta gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau, keettaa woi ishannta woi michchentta, woi aawaa woi aayyiyo woi machchiyo, woi naata woi gadiyaa aggida asi ooninne, ³⁰ ha77i ha wodiyan xeetutooppe dariya keettata, ishannta, michchentta, aayeta, naata, gadiyaa, qassi waayiyaakka ekkana. Sinttappe yaana wodiyanikka merinaa de7uwaa ekkana. ³¹ SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana” yaagiis.

*Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Heezanttuwaa Odiis
(Maatiyoosa 20:17-19; Luqaasa 18:31-34)*

³² Eti Yerusalaame biiddi, ogiyan de7oosona; Yesuusi ba erissiyoo ashkkaaratuppe sinttan hemet-tees. Eti garamettidosona; a kaallidaageetikka yayyidosona. Naa77anttuwaa tammanne naa77u erissiyoo ashkkaarata gaxaa kessidi, bana gakkanabaa dumma etassi hagaadan

yaagidi odiis; ³³ “Be7ite; nuuni Yerusalaame ha77i kiyeettes; yaani tana, Asa Na7aa, qeese halaqatussinne higgiyaa tamaarissiyaageetussi aattidi immana. Eti ta bolli haiqo pirddaa pirddana; qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi immana. ³⁴ He Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne cuchchana; tana lissuwan garafananne worana; taani qassi heezzu gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddana” yaagiis.

*Yaaqoobinne Yohaannisi Woossido Woosaa
(Maatiyoosa 20:20-28)*

³⁵ Zabddiyoosa naati Yaaqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni nena woossiyo ubbabaa nuuyyo oottarkkii” yaagidosona.

³⁶ Yesuusi eta, “Taani intteyyo ai oottoo?” yaagiis.

³⁷ Yaagin eti a, “Ne bonchcho kawotettan neeni uttiyo wode, nuuppe issuwaa neeppe ushachcha baggaara qassi issuwaa haddirssa baggaara utis-sarkkii” yaagidosona.

³⁸ SHin Yesuusi eta, “Intte ai woossiyaakkonne erekketa; taani uyanau bessiyu burccukkuwan uyanau danddayeetii? Qassi taani xammaqettanau bessiyu xinqqatiyaa xammaqettanau dand-dayeetii?” yaagiis.

³⁹ Yaagin eti zaaridi, “Ee danddayoos” yaagidosona.

Yesuusi qassi, “Taani uyanau bessiyu burccukkuwan intte uyana; taani xammaqettanau bessiyu xinqqatiyaakka intte xammaqettana.

⁴⁰ SHin taappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara uttanaageeta dooranau taayyo maati baawa; shin he sohoi Xoossai immanau giigissi wottidoogeetussa” yaagiis.

⁴¹ Hankko tammu erissiyo ashkkarati heгаа siyido wode, Yaaqoobanne Yohaannisa hanqqet-tidosona. ⁴² Yesuusi eta ubbaa baakko xee-sidi, hagaadan yaagiis; “ ‘Aihuda gidennaageeta haariyaageeta’ giidi qoppiyoogeehinne hegeeta kaalettiya asati bantta asaa haariyoogaa ereeta. ⁴³ SHin intte giddon heгаа mala gidenna; intte gid-don gitatana koyiyai ooninne intteyyo ashkkara gidanau bessees. ⁴⁴ Qassi intte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyai ooninne intte ubbaayyo aille gidanau bessees. ⁴⁵ Aissi giikko, harai atto taani, Asa Na7aikka, asau oottanaunne darota wozanau ta shemppuwaa immanaunne yiidoogaappe at-tin, asi tau oottanau yabeikke” yaagiis.

*Yesuusi Qooqiyaa Barxximoosa Aifiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Luqaasa 18:35-43)*

⁴⁶ Eti Yarkko giyo katamaa biidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuuranne keehi daro asaara Yarkkoppe kiyishin, Ximoosa na7ai qooqee, Barxximoosa giyoogee, ogiyaa doonan woossiiddi uttiis. ⁴⁷ Barxximoosi Naazireeta Yesuusa gididoogaa siyidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7aa Yesuusaa, tana maararkkii!” yaagettaa doommiis.

⁴⁸ Daro asai a, “Haizza!” giidi hanqqettiis.

SHin, i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xo-qqu oottidi, “Daawita na7au, tana maararkkii!” yaagiis.

⁴⁹ Yesuusi ogiyan eqqidi, “A haa xeesite” yaagiis.

Yaagin eti qooqiyaa, “Aikko baawa; dendda eqqa; nena xeesees” yaagidi xeesidosona. ⁵⁰ Qooqee ba maayuwaa oli bayidi, guppi denddi eqqidi, Yesuusakko biis.

⁵¹ Yesuusi a, “Taani neeyyo ai oottanau koyai?” yaagiis.

Yaagin qooqee, “Tamaarissiyaagoo, taani xeel-lanaagaa koyais” yaagiis.

⁵² Yaagin Yesuusi a, “Ba; ne ammanoi nena pat-tiis” yaagiis. Sohuwaarakka a aiffee xeelli aggin, ogiyan Yesuusa kaalli bayiis.

11

*Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Luqaasa 19:28-40;
Yohaannisa 12:12-19)*

¹ Eti Yerusalaame matiiddi, Dabira Zaitte Deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata gakkidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi, ² “Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa gelosaara ooninne mulekka toggibeenna qashuwan de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekkidi yiite. ³ Ooninne inttena, ‘Hegaa aissi ootteetii?’ yaagidi oichchikko, ‘Godai haggaa koyees; sohuwaara zaaridi, haa yeddi bayana’ yaagite” yaagiis.

⁴ Eti biidi, hare maraa penggiyaa matan ogiyan qachchi wottidoogaa demmide birshshidosona.

⁵ Hegan eqqida issi issi asati eta, “Hare maraa waatanau birshsheetii?” yaagidosona. ⁶ Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana azazidoogaa yootin,

asati yeddi bayidosona. ⁷ Eti hare maraa Yesu-usakko ehiidi, bantta maayuwaa a zokkuwan hiixxidosona; hiixxin Yesuusi he hare maraa toggiis. ⁸ Daro asai ba maayuwaa ogiyan hiixxiis; qassi harati mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan hiixxidosona. ⁹ Yesuusappe sinttaara hemettiya asainne a geeduwaa kaalliya asai ba qaalaa xoqqu oottidi,

“Xoossai galatetto!

Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa.

¹⁰ Godaa sunttan yiya nu aawaa

Daawita kawotetta anjjettidaagaa.

Salo ubbaappe bolla saluwan

de7iya Xoossai galatetto”

yaagidosona.

¹¹ Yesuusi Yerusalaame biidi, Beeta Maqidasiyaa geliis; qassi ubbabaa yuuyi yuuyi xeellidoogaappe guyyiyan, sa7ai qammiyo gishshau, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura Biitaaniyaa giyo katamaa biis.

*Yesuusi Qanggido Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 21:18-19)*

¹² Wonttetta gallassi eti Biitaaniyaappe kiyidi biishin, Yesuusi namisettiis. ¹³ Haahuwan issi balase giyo mittiyo tashiyaa maaya uttidaaro be7idi, geelladan i bolli aifee beettikkonne giidi, be7anau ikko biis; shin ikko i biyo wode, tashe xalaalaappe attin, ainne aife demmibeenna; aissi giikko, balasee aifiyo wodee gakkibeenna. ¹⁴ Yesuusi he balasiyo, “Neepe naa77antto merinau asi aife mooppo” yaagiis. Erissiyo ashkkarati i giyoogaa siyidosona.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Kessiis

(Maatiyoosa 21:12-17; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

¹⁵ Eti Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan baizziyaageetanne shammiyaageeta kare yedetaa doommiis; qassi miishshaa laammiyaageetu xaraphpheezaanne haraphphiyaa baizziyaageetu oidiyaa aatti yeggidi, ¹⁶ ooninne aibakko tookkidi, Beeta Maqidasiyaa giddoora aadhdhanaagaa diggiis.

¹⁷ Yesuusi asaa hagaadan yaagidi tamarissiis; “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keettai Aihuda gidenna asai ubbai Xoossaa woossiyo keetta geetettana’ yaagettidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gonggolo kessideta” yaagiis.

¹⁸ Qeese halaqatinne higgiiyaa tamaris-siyaageeti heгаа siyidi, a xaissana ogiyaa koshshaa doommidosona; shin keehi daro asai i tamarissiyoogan garamettiyo gishshau, ayyo yayyidosona.

¹⁹ Sa7ai omarido wode, Yesuusinne erissiyo ashkkarati katamaappe gaxaa kiyidosona.

Balase Giyo Mittiya Melaasu

(Maatiyoosa 21:20-22)

²⁰ Eti wonttetta gallassi maallado ogiyaara aadhdhiiddi, he balasiyaa xaphuwaara melaichchi-daaro be7idosona. ²¹ PHeexiroosi hassayidi, “Tamarissiyaagoo, be7a; neeni qanggido balasiyaa melaichchaasu” yaagiis.

²² Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Xoossaa ammanite. ²³ Taani intteyyo tumaa

gais; ooninne ba wozanan sirennan ba giidobai hananaagaa ammanidi, ha deriyaa, ‘Denddada abban kundda’ giikko hanana. ²⁴ Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossaa intte woossiyoobaanne oichchiyoobaa ubbaanne ekkirggidobaadan ammanite; intte ekkana. ²⁵ Xoossaa woossanau intte eqqiyo wode, saluwan de7iya intte Aawai intte nagaraa atto gaana mala, ooninne inttena naaqqidobai de7ikko, au atto giite. ²⁶ SHin asa nagara intte atto gaana xayikko, saluwan de7iya intte Aawaikka intte nagaraa intteyyo atto geenna” yaagiis.

*Yesuusi Aiba Maatan Oottii Giya Oishaa
(Maatiyoosa 21:23-27; Luqaasa 20:1-8)*

²⁷ Eti qassikka Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqidasiyan hemetettishin, qeese halaqati, higgiiyaa tamarissiyaageetinne cimati akko yidosona. ²⁸ Yiidi a, “Neeni haggaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Woi neeyyo ha alaafetettaa immidai oonee?” yaagidosona.

²⁹ Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana; tau odite; taani qassi haggaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odana. ³⁰ Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi Xoossaappeeyye woi asappee? Tau odite” yaagiis.

³¹ Eti bantta gidдон palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoossaappe yiiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yootidoogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana. ³² SHin, ‘Asappe yiiis gaanee?’ yaagidosona; qassi asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eriyo gishshau, asau yayyidosona. ³³ Hegaa

gishshau, eti Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona;

Yesuusi, “Taanikka hagua ai alaafetettan oot-tiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

12

Woiniyaa Turaa Tokkiya Goshshanchchatu Leemisuwaa

(Maatiyoosa 21:33-46; Luqaasa 20:9-19)

¹ Yesuusi etayyo oduwaa leemisuwana yaagidi doommiis; “Issi bitanee woiniyaa giyo turaa tokkidi, dirssaa yuushshi aattidi diriis; qassi he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis; heгаа naagiya asaayyo adussa shuchchaa gimbbiis; hegaappe guyyiyan, kottaa oottiya asau immidi, hara dere biis. ² Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkina, bana gakkiiyaagaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis. ³ Kottaa oottiyaageeti a ashkkaraa oiqqidi wadhdhidi, kushe mela yedettidosona. ⁴ Naa77anttuwaa hara ashkkaraa etakko kiittiis; kiittin eti he ashkkaraassi huuphiyaa qoo7idinne kaushshidi yeddidosona. ⁵ Woiniyaa turaa godai qassikka hara ashkkaraa kiittiis; he ashkkaraa woridosona; qassi hara darotakka hegaadan oottidosona; issuwaa issuwaa wadhdhidi, harata woridosona.

⁶ “Woiniyaa turaa godaayyo kiittanau ubbaappe wursettana i daro siiqiyo a na7aa xalaalai attiis; i, ‘Eti ta na7aa bonchchennan aggokkona’ giidi, ba na7aa etakko kiittiis.

⁷ “SHin kottaa oottiyaageeti bantta gidдон, ‘Laattanaagee hagua; hinddite a woroos; a aqoi

nubaa gidana!’ yaagidosona. ⁸ Na7aa oiqqidi woridi, a ahaa woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessi olidosona.

⁹ “Simmi woiniyaa turaa godai waatanee? Yiidi he kottaawata wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana.

¹⁰⁻¹¹ “ ‘Gimbbiyaageeti karidi ixrido shuchchai godaa xaphuwaa minttiya,
ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiiis.

Hagee Godai oottidobaa;

qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa’
yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe nab-
babibeekketii?” yaagiis.

¹² Qeese halaqati, higgiiyaa taaaris-siyaageetinne cimati Yesuusi he leemisuwaa banttan an leemisidoogaa erido gishshau, a oiqqanau koyidosona; shin asau yayyidi, aggi bayidi biidosona.

*Giiraa Giirane Agganee Giya Oishaa
(Maatiyoosa 22:15-22; Luqaasa 20:20-26)*

¹³ Qassi a haasayaappe bala demmidi, a oiqqana mala, Parisaawetuppenne Heeroodisa baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona.

¹⁴ Kiittin yiidi, “Taaarissiyaagoo, neeni tumaa haasayiyoogaanne asappe asa shaakkennaagaa nuuni eroos; aissi giikko, neeni asa dummayakka; qassi Xoossaa ogiyaa tumatettan taaarissaasa. Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyye digganee?” yaagidosona.

¹⁵ SHin eti lo77o milatiya iita asa gididoogaa Yesuusi eridi, “Tana aissi paacceetii? Issi santimiyaa haa ehiite; taani be7ais” yaagiis. ¹⁶ Eti au ehiidosona; “Ha merainne sunntai oogee?” yaagidi eta oichchidosona.

Oichchin eti, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

¹⁷ Yesuusi zaaridi eta, “Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagin eti abaa garamettidosona.

*Haiquwaappe Denddiyogaa
(Maatiyoosa 22:23-33; Luqaasa 20:27-40)*

¹⁸ Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a oichchidosona; ¹⁹ “Tamaarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiiyaa xaafiiddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiyaagaa xaafiis. ²⁰ Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis.

²¹ Haiqqin naa77anttoi o aissii; ikka na7a yelennan haiqqiis; heezzanttoikka hegaadan haniis. ²² Laappunatikka o ekkidi, na7a yelennan haiqqidosona; ubbaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu. ²³ Yaatin, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona” yaagidosona.

²⁴ Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte baliyoogee, Xoossaa maxaafatanne Xoossaa wolqqaa intte erenna gishshaassa! ²⁵ Aissi

giikko, haiqqida asai haiquwaappe dendiyo gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatu mala gidanaagaappe attin, attuma asinne ekkenna; macca asinne gelenna. ²⁶ SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko, Muuse maxaafan xaafettida xaragettiya buuraabaa odiya sohuwan, Xoossai Muusa, ‘Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ giidoogaa mulekka nabbabibeekketii? ²⁷ I paxa de7iyaageetu Xoossaa gidiyooaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna; intte keehi balideta” yaagiis.

*Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa
(Maatiyoosa 22:34-40; Luqaasa 10:25-28)*

²⁸ Higgiyaa tamarissiyaageetuppe issoi eti palamettiyoogaa shiiqidi siyiis; qassi Yesuusi etayyo loitti zaaridoogaa siyidi, “Azazo ubbaappe aadhdhiya azazoi augee?” yaagidi Yesuusa oichchiis.

²⁹ Yesuusi zaaridi, a hagaadan yaagiis; “Azazo ubbaappe aadhdhiya azazuwaa siyite; ‘Israa7eela asau, Godai nu Xoossai issi Godaa. ³⁰ Intte Godaa intte Xoossaa intte kumetta wozanaappe, intte kumetta shemppuwaappe, intte kumetta qofaappe, intte kumetta wolqqaappe siiqite’ yaagees. ³¹ Qassi azazo ubbaappe aadhdhiya naa77antto azazoi hagai; ‘Neeni ne shooruwaa ne huuphedan siiqa’ giyaagaa; hageetuppe aadhdhiya hara azazoi baawa” yaagiis.

³² Higgiyaa tamarissiyaagee Yesuusa yaagiis; “Tamarissiyaagoo, tumaa gaadasa; neeni ‘Xoossai issi Xoossaa xalaala. Appe attin,

hari baawa' giidoogee tuma. ³³ Xoossaa kumetta wozanaappe, kumetta qofaappenne kumetta wolqqaappe siiqiyooeenne qassi ba shooruwaakka ba huuphedan siiqiyoogee, xuuggiyo yarshshuwaappenne hara yarshsho ubbaappe aadhdhees" yaagiis.

³⁴ Yesuusi higgiiyaa tamaarissiyaagaa zaaroi aadhdhida eranchcha asa zaaro gididoogaa be7idi, "Neeni Xoossaa kawotettaappe haakkabaakka" yaagiis; hegaappe guyyiyan, Yesuusa harabaa oichchanau ooninne xalibeenna.

*Yesuusi O Na7ee? Yaagiya Oishaa
(Maatiyoosa 22:41-46; Luqaasa 20:41-46)*

³⁵ Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiiddi, hagaadan yaagiis; "Higgiiyaa tamaarissiyaageeti Kiristtoosa woigidi Daawita na7a giyoonaa?

³⁶ Daawiti bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin, 'Godai ta Godaa, "Taani ne morkketa neeni yedhdha eqqiyoojaa oottana gakkanaassi,

hagan taappe ushachcha baggaara utta" giis' yaagiis. ³⁷ Daawiti ba huuphen Kiristtoosa, 'Godaa' giidi xeesikko, yaatin, Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?" yaagiis.

Daro asai Yesuusi giyoogaa ufaissan siyiis.

*Yesuusi, "Muuse Higgiiyaa Tamaarissiyaageetuppe Naagettite" Yaagiis
(Maatiyoosa 23:1-36; Luqaasa 20:45-47)*

³⁸ Yesuusi tamaarissiiddi, hagaadan yaagiis; "Higgiiyaa tamaarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiyoogaanne

giyaa sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyoogaa dosoosona. ³⁹ Eti Aihuda woosa keettatun daro lo77iya oidiyaa dosoosona; qassi asi banttana imattiyoosankka bonchcho sohuwaa dosoosona. ⁴⁰ Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe aadhdhiya pirddaa ekkana” yaagiis.

*Am77ee Muxuwaatiyaa
(Luqaasa 21:1-4)*

⁴¹ Yesuusi Beeta Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyaa matan uttidi, asai ba miishshaa he saaxiniyan yeggiyoogaa be7iis; daro dure asai daro miishshaa he saaxiniyan yeggees. ⁴² Issi hiyyeesa am77iyaa yaada, issi santtimiyan laamettiya naa77u bakkannata he saaxiniyan yeggaasu. ⁴³ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata xeesidi, “Taani intteyyo tumaa gais; muxuwaataa saaxiniyan yeggida asa ubbaappe ha hiyyeesa am77iyaa darissada yeggaasu. ⁴⁴ Aissi giikko, harati ubbai banttau palahida miishshaappe yeggidosona; shin a ba pacaappe, bau de7iya aquwaa muleera imma aggaasu” yaagiis.

13

Yesuusi Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Kasetidi Yootiis

(Maatiyoosa 24:1-2; Luqaasa 21:5-6)

¹ Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyishin, erissiyo ashkkaratuppe issoi a, “Tamarissiyaagoo, hagee aiba lo77o shuchchakkonne qassi aiba lo77o shuchcha keettakko be7ai!” yaagiis.

² Yesuusi zaaridi, “Ha gita shuchcha keettata be7ai? Ha keettatun de7iya issi shuchchinne at-tennan ubbai qolettana” yaagiis.

Godai Yaanaappe Kasetidi Gakkana Yedetaanne Waaiyaa

(Maatiyoosa 24:3-14; Luqaasa 21:7-19)

³ Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe hini baggaara Dabira Zaitte Deriyaa bolli uttidaashin, PHeexiroosi, Yaaqoobi, Yohaannisinne Inddiraasi banttarkka akko yiidi a, ⁴ “Hegee aude hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi hegee ubbai polettana wodiyaa erissiya malaatai aiba gidanee?” yaagidi oichchidosona.

⁵ Yesuusi qassi etayyo hagaadan yaagidi, oduwaa doommiis; “Inttena ooninne balettenna mala naagettite. ⁶ Daro asati ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana. ⁷ Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya olaa oduwaa intte siyiyo wode, hirgoppite; heгаа malabai hananau bessees; shin wurssettai biroona. ⁸ Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana; qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; biittaa qaattai ubbasan de7ana; koshaikka de7ana; shin hegee koiro leesso mala.

⁹ “SHin intte intte huuphen naagettite; aissi giikko, asi inttena oiqqidi, pirda keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka inttena lissuwan garafana; deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sinttan ta gishshau intte markkattanau eqqana.

¹⁰ Wonggeliyaa mishiraachchoi koiroora dere

ubbau odettiichchanau bessees. ¹¹ Eti inttena pirdda keettaa ehiyo wodenne aattidi immiyo wode, woigidi haasayanaakkonne koiroora hirggoppite; he saatiyan Xoossai intteyyo immiyoobaa haasayite. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai haasayanaappe attin, haasayiyaageeti inttena gidekketa.

¹² “Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; qassi naati bantta aawatu bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta worissana. ¹³ Asai ubbai inttena ta sunntaa gishshau ixkana; shin wurssettai gakkanaashin gencciyaagee attana.

*Yerusalaame Gakkana Hanttaara Metuwaa
(Maatiyoosa 24:15-28; Luqaasa 21:20-24)*

¹⁴ “SHin hananabaa yootiya Daaneeli odido bashshaa tunatettai eqqanau bessennasan eqqidaashin intte be7iyo wode, hegee woigiyoogaakko, nabbabiyaagee akeeko; Yihudaa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko baqatona. ¹⁵ Keettaa huuphiyan de7iya uraikka issibaa ekkana duge wodhdhidi, ba soo geloppo. ¹⁶ Gaden de7iyaageekka ba maayuwaa ekkana guyye simmoppo. ¹⁷ He wode shahaara maccaasatuuyoonne xanttiya maccaasatuuyo aayye7ana. ¹⁸ SHin hagee ubbai haniyo wodee balggo gidenna mala, Xoossaa woossite; ¹⁹ aissi giikko, Xoossai sa7aa koiro medhdhoosappe doommidi, ha77i gakkanaassi, mulekka de7ibeenna metoi, qassi hagaappe sinttaukka mule de7enna metoi asaa bolli he wode de7ana. ²⁰ Godai he gallassatu qoodaa guuttiyoi bainnaakko, asa gididai ooninne

attenna; shin i ba doorido asatu gishshau, he gallassatu qoodaa guuttiis.

²¹ “He wode ooninne inttena, ‘Be7ite; Kiristtoosi hagan de7ees’ woi, ‘Be7ite; Kiristtoosi hegan de7ees’ yaagikko, heгаа ammanoppite.

²² Aissi giikko, worddanchcha Kiristtoosatinne wordduwaa hananabaa yootiyaageeti denddana; denddidi banttau danddayettikko, harai atto Xoossai dooridoogeetacka balettanau malaataanne garamissiyaabaa bessana. ²³ SHin intte naagettite; taani intteyyo ubbabaa kasetada odaas.

*Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Luqaasa 21:25-28)*

²⁴ “SHin he wode he waayiyaappe guyyiyan, awai xumana;

aginali poo7iyooгаа aggi bayana;

²⁵ xoolintteti saluwaappe kunddana;

qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxetana.

²⁶ He wode taani, Asa Na7ai, gita wolqqaaranne bonchchuwaara shaaraa gidloora yiishin, eti be7ana. ²⁷ He wode taani kiitanchchata sa7aa oiddu zooziyaa kiittana; kiittada sa7aa gaxaappe saluwaa gaxaa gakkanaashin, Xoossai doorido asaa shiishshana.

*Wodee Gakkidoogaa Malaatiya Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 24:32-35; Luqaasa 21:29-33)*

²⁸ “Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppa akeekite; balasiyaa aaciyo wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee matattidoogaa intte ereeta. ²⁹ Hegaadankka intte he ubbabai haniyoogaa be7iyo wode, i matattidi pengge

shiiqidoogaa erite. ³⁰ Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaassi, ha wodiya asai haiqqiichchenna. ³¹ Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qalalai mulekka aadhdhenna.

Wurssetta Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Maatiyoosa 24:36-44)

³² “SHin he gallassanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe attin, harai atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana Na7aa gidinkka ooninne eriyaabi baawa. ³³ He wodee aude gidanaakko, intte erenna gishshau, naagettite; minnite; Xoossaa woossite. ³⁴ Ta yuussai ba keettaa aggidi, oge biya bitaniyaa mala; bitanee ba ashkkaratuyyo huuphen huuphen oosuwaa imidi, eta ba oosuwaayyo alaafe oottiis; qassi kariyaa naagiyaageekka minttidi naagana mala azaziis.

³⁵ “Hegaa gishshau, minnite; aissi giikko, keettaawai omarssa gidin, woi gamma bilahe gidin, woi kuttoi waassiyo wode gidin, woi maallado guuraara gidin aude yaanaakko, intte erekketa. ³⁶ Intte akeekennan i yiikko, inttena xiskkidaageeta demmenna mala minnite. ³⁷ Taani intteyyo odiyooogaa asa ubbau odais; minnite” yaagiis.

14

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Paasikaa Baalaa giyoogaa bonchchiyo gallassainne oittaa meettaa bonchchiyo gallassai gakkanau naa77u gallassai attiis; qeese halaqatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti asi erennan Yesuusa oiqqidi woriyo ogiyaa koyoosona. ² “Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa bonchchiyo gallassi hegaa oottokko” yaagidosona.

*Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 26:6-13; Yohaannisa 12:1-8)*

³ Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya Simoona son qumaa maanau uttidaashin, issi mishiriyaa albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido bilqqaadiyaa kumida narddoosiyaa giyo daro al77o shittuwaa ekkada yaasu; yaada he bilqqaadiyaa menttada shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaasu. ⁴⁻⁵ He sohuwan de7iya asaappe issoi issoi hanqqettidi, “Ha shittuwaa coo mooriyoogee aibissee? Ha shittuwaa xeetanne ishatamu biraappe dariya waagan baizzidi, miishshaa hiyyeesau immanau danddayettees” yaagidi bantta gidon haasayoosona; yaatidi he mishiriyo daro boridosona.

⁶ SHin Yesuusi hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyo ainne gooppite; o aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu. ⁷ Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; intte koyido wode audenne eta maaddanau danddayeeta; shin taani ubba wode inttenaara de7ikke. ⁸ A ba danddayidoogaa oottaasu; qassi tana mooguwau giigissanau kasetada shittuwaa tiyaasu. ⁹ Taani

intteyyo tumaa odais; sa7a ubban wonggeliyaa mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana mala, ha a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretai Maayiiis

(Maatiyoosa 26:14-16; Luqaasa 22:3-6)

¹⁰ Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi Yihudaa Asqqoroota giyoogee, Yesuusa qeese halaqatuyyo aattidi immanau etakko biis.

¹¹ Eti heгаа siyido wode ufaittidi, “Nuuni neeyyo miishsha immana” yaagidosona; yaagin Yihudai Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiyaа wochchees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuura Paasikaa Miis

(Maatiyoosa 26:17-25; Luqaasa 22:7-14,21-23; Yohaannisa 13:21-30)

¹² Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, Paasikaa qumaa maanau anqqara dorssaa shukkiyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati a, “Paasikaa bonchchiyo gallassi neeni maana qumaa nuuni awa biidi giigissanee?” yaagidi oichchidosona.

¹³ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis; “Katamaa biite; intte biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee intenaara gaittana; a kaallite. ¹⁴ I biidi geliyo keettaawaa, “Tamarissiyaagee nena, “Taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa qumaa maanau ta imatta kifilee awaanee?” yaagees’ yaagite.

¹⁵ Keettaawai inttena pooqiyaa bollan de7iya gi-igi uttida aaho kifiliyaa bessana; hegan nuuyyo giigissite” yaagiis.

¹⁶ He naa77u erissiyo ashkkarati kiyidi, katamaa biidosona; Yesuusi banttau odidoogaadankka ubbabaa demmidi, Paasikaa qumaa giigissidosona.

¹⁷ Sa7ai omariyo wode Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura yaa biis. ¹⁸ Eti uttidi masoofiyaappe qumaa miishin, Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; intteppe issai tanaara miyaagee, tana aattidi immana” yaagiis.

¹⁹ Erissiyo ashkkarati dagammidi, huuphiyan huuphiyan a, “Tumu taneeshsha?” giyoogaa doommidosona.

²⁰ Yesuusi zaaridi, “I ha intte tammanne naa77atuppe issuwaa; i tanaara issippe tushkkanau ba oittaa shaatiyan yeddiyaagaa.

²¹ Taani, Asa Na7ai, Xoossaa maxaafai haiqqana giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa, aattidi immiya urau aayye7ana; he urai yelettennan attiyaakko, au keha shin” yaagiis.

Qurbbaaniyaa (Goda Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa

(Maatiyoosa 26:26-30; Luqaasa 22:14-20; Koiro Qoronttoosa 11:23-25)

²² Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite; hagee ta ashuwaa” yaagiis.

²³ Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, etayyo immiis; immin ubbaikka he burccukkuwaappe uyidosona. ²⁴ Yesuusi, “Hagee

ooratta maachchan daro asaa gishshau gukkiya ta suuttaa. ²⁵ Taani intteyyo tumaa odais; taani Xoossaa kawotettan ooratta woine eessaa uyana gallassai gakkanaassi, naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.

²⁶ Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaitte Deriyaa biidosona.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis

(Maatiyoosa 26:31-35; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa 13:36-38)

²⁷ Yesuusi eta, “Intte ubbai tana yeggi bayidi baqatana; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, ‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana; worin dorssai ubbai laalettana’ yaagees. ²⁸ SHin taani haiquwaappe denddi-doogaappe guyyiyan, intteppe kasetada Galiila baana” yaagiis.

²⁹ PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi baqatikkokka, taani nena mulekka yeg-gikke” yaagiis.

³⁰ Yaagin Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais; hachchi qammi kuttoi naa77utoo waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana” yaagiis.

³¹ SHin PHeexiroosi kasegaappekka minttidi, “Taani harai atto, nenaara issippe haiqqiyaakkokka, nena mulekka kaddikke” yaagiis. Qassi harati ubbatikka hegaadan giidosona.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis
(Maatiyoosa 26:36-46; Luqaasa 22:39-46)

³² Geetesemaane giyo sohuwaa biidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Taani Xoossaa woosanaashin, intte hagan uttiishshite” yaagiis.

³³ Yesuusi PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa banaara ekki efiis; daro genceeciisinne waayettiis. ³⁴ Qassi eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka kayyottais; hagan takkishshite; xiskkoppite” yaagiis.

³⁵ Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, danddayettiyaabaa gidikko, he wodee baappe aadhdhana mala, Xoossaa woossiis.

³⁶ Qassikka, “Abbaa, ta Aawau, ubbabai neeyyo danddayettes; ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoobai hanoppe attin, taani koyiyoobai hanoppo” yaagiis.

³⁷ Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmi yiidi, xiskkidaageeta demmidi PHeexiroosa, “Simoonaa, xiskkadii? Neeni issi saatekkonne naaganau danddayabeikkii? ³⁸ Paacyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa woossite; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.

³⁹ Qassikka biidi kaseegaadankka Xoossaa woossiis. ⁴⁰ Erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi i yiyo wode, xiskkidaageeta demmiis; eta aifiyaa xiskkoi goozi wottido gishshau, ayyo ai haasayiyaakkokka eribookkona.

⁴¹ Heezanttuwaa etakko yiidi, “Ha77i gakkanaassikka xiskeettiinne shempeetii? Gidana; wodee gakkiiis; be7ite, tana, Asa Na7aa, nagaranchcha asatun aattidi immiyo wodee gakkiiis. ⁴² Denddidi hinddite; be7ite, tana aattidi immiyaagee hageeho gakkiiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Luqaasa 22:47-53;
Yohaannisa 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hegaa biron haasayishin, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yihudai, sohuwaara gakki wodhdhiis; qassi qeese ha-laqati higgiiyaa tamarissiyaageetinne cimati ki-ittin, bisuwaanne dullaa oiqqida daro asai aara issippe yiis. ⁴⁴ Yesuusa aattidi immiyaagee he daro asaayyo, “Taani yeriyoogee a; a oiqqidi loitti naagidi, ekki efiite” yaagidi malaataa yooti wot-tiis.

⁴⁵ Yihudai gakkosaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamarissiyaagoo” yaagidi Yesuusa yeri ekkiis. ⁴⁶ He daro asai Yesuusa mintti oiqqiis. ⁴⁷ SHin matan eqqidaageetuppe issoi ba bisuwaa shod-dinne qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa shocidi, a haittaa qanxxi oliis.

⁴⁸ Yesuusi zaaridi, he shiiqida daro asaa, “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii?” ⁴⁹ Taani Beeta Maqidasiyan tamarissaidda, gallassi gallassi intenaara de7iyo wode tana oiqqibeekketa; shin Xoossaa maxaafati giidoogee polettanau bessees” yaagiis.

⁵⁰ Erissiyo ashkkarati ubbati a yeggi bayidi baqatidosona.

⁵¹ Naxala xalaalan ba kalluwaa kammida issi yelaga bitanee Yesuusa kaalliyaagaa asai oiqqiis. ⁵² SHin he bitanee naxalaa oli bayidi, kallo xiire baqatiis.

*Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efidosona
(Maatiyoosa 26:57-68; Luqaasa 22:54-55,63-71;
Yohaannisa 18:13-14,19-24)*

⁵³ Asai Yesuusa qeese ubbatu halaqaa soo, qeese halaqa ubbati, cimatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti shiiqidosaa ekki efiis. ⁵⁴ PHeexiroosi qeese ubbatu halaqaa dirssa giddo gakkanaassi haahuwan a kaalliis; yan naagiyaagara tamaa ho77iiddi, utti bayiis.

⁵⁵ Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a bolli markka koyidosona; shin ainne demmibookkona. ⁵⁶ Aissi giikko, daro asati a bolli wordduwaa markkattidosona; shin eta markkatettai issi mala gidenna.

⁵⁷⁻⁵⁸ Issi issi asati denddi eqqidi Yesuusa bolli, “I, ‘Taani asai keexxido ha Beeta Maqidasiyaa qolada, asai keexxibeenna hara Beeta Maqidasiyaa heezzu gallassa gidдон keexxana’ giishin, nuuni siyida” yaagidi wordduwaa markkattidosona. ⁵⁹ SHin harai atto eta markkatettai hegankka issi mala gidibeenna.

⁶⁰ Qeese ubbatu halaqai asa ubbaa sinttan denddi eqqidi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariyoobi baawee?” yaagidi oichchiis. ⁶¹ SHin Yesuusi co77u giidi, ainne zaaribeenna; qeese ubbatu halaqai a, “Anjjetida Xoossaa Na7ai Kiristtoosi nenee?” yaagidi naa77anttuwaa oichchiis.

⁶² Yesuusi zaaridi, “Ee tana; intte tana, Asa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara uttidaashiinne saluwaa shaaraara yiishin be7ana” yaagiis.

⁶³ Qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa pooshshi olidi, “Nuna hagaappe sinttan aissi hara markka koshshii? ⁶⁴ Intte a cashshaa siyideta; intte qofai aibee?” yaagiis; yaagin eti ubbai, “I haiqqana bessees” yaagidi a bolli pirddidosona.

⁶⁵ Etappe issooti issooti a bolli cushettaa doommidosona; a aifiyaa goozidi dechchidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hananabaa yoota!” yaagidosona; qassi naagiyaageetikka a qinxalliyyaa baqqiiddi ekki efidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(*Maatiyoosa 26:69-75; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27*)

⁶⁶ PHeexiroosi dirssa gidдон hirkkiira de7ishin, qeese ubbatu halaqaa macca ashkkaratuppe issinniyaa yaasu. ⁶⁷ Yaada PHeexiroosi tamaa ho77iyaagaa be7ada, tishshi ootta xeellada, “Neenikka Naazireeta Yesuusaara issippe de7aasa” yaagaasu.

⁶⁸ SHin PHeexiroosi, “Neeni giyoobai aibakko taani erikke; tau akeekettenna” yaagidi kaddiis; yaatidi dirssaa penggiyaakko kiyiis; kuttoikka waassiis.

⁶⁹ He ashkkariyaa PHeexiroosa be7ada, a matan eqqida asata, “Ha bitaneekka etaara de7ees” gaada gujjada oduwaa doommaasu. ⁷⁰ SHin PHeexiroosi qassikka kaddiis.

Guuttaa gam77ishin, matan eqqida asati naa77anttuwaa PHeexiroosa, “Neeni tuma etaara issippe de7aasa; aissi giikko, neeni Galiila biitta asa” yaagidosona.

⁷¹ SHin PHeexiroosi, “Taani hegaa intte giyo bitaniyaa erikke!” yaagidi bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.

⁷² Sohuwaarakka kuttoi naa77anttuwaa waassi aggiis; PHeexiroosi bana Yesuusi, “Neeni kuttoi naa77utoo waassanaappe kase heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hassayidi, daro yeekkiis.

15

Yesuusa PHilaaxoosakko Efidosona

(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Luqaasa 23:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

¹ Maallado guuran sohuwaara qeese halaqati cimatuuranne higgiiyaa tamaarissiyaageetuura yaa7aa asa ubbaara maqettidi, Yesuusa qachchidi efidi, PHilaaxoosayyo aattidi immidosona.

² PHilaaxoosi a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaaggiis.

³ Qeese halaqati Yesuusa daroban mootidosona.

⁴ SHin PHilaaxoosi naa77anttuwaa Yesuusa, “Neeyyo zaariyoobi baawee? Eti ne bolli woqqa mootuwaa ehiyaakko be7ikkii?” yaagidi oichchiis.

⁵ SHin Yesuusi harabaa zaarennan ixxin, PHilaaxoosi garamettiis.

Yesuusa Haiquwan Pirddidosona

(Maatiyoosa 27:15-26; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

⁶ PHilaaxoosayyo Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallasan asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees. ⁷ He wode issi Barbbaana giyo bitanee ooshshaa kessidi shemppo worida

asatuura issippe qasho keettan de7ees. ⁸ SHiiqida daro asai PHilaaxoosi kaseegaadanka oottana mala, ba qaalaa xoqqu oottidi, woosaa doommiis. ⁹ PHilaaxoosi asaa zaaridi, “Taani intteyyo Aihudatu kawuwaa birshshiyooqaa koyeetii?” yaagidi oichchiis. ¹⁰ Aissi giikko, qeese halaqati Yesuusa qanaatidi aatti immidoogaa PHilaaxoosi eriis.

¹¹ SHin qeese halaqati Yesuusa gishshaa Barbaana birshshanaadan, he shiiqida asai PHilaaxoosa woossana mala, asaa maqqidosona. ¹² PHilaaxoosi zaaridi naa77anttuwaa, “Yaatin, ha Aihuda kawo intte giyoogaa waatoo?” yaagiis.

¹³ Yaagin asai PHilaaxoosayyo naa77anttuwaa ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.

¹⁴ PHilaaxoosi asaa, “Aissi? I ai iitabaa oot-tidee?” yaagiis.

SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.

¹⁵ PHilaaxoosi asaa ufaissanau koyidi, Barbaana asaayyo birshshii; yaatidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

*Wotaaddarati Yesuusa Qilliiccidosona
(Maatiyoosa 27:27-31; Yohaannisa 19:2-3)*

¹⁶ Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati Yesuusa deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efidi, hara wotaaddarata ubbaa issippe xeesidosona. ¹⁷ Qassi zo7o afalaa a maizzidosona; agunntaa akiliiliyaa giigissidi, a huuphiyan wottidosona. ¹⁸ Hegaappe guyyiyan a, “Aihudatu kawuwau saro de7ai”

yaagiiddi, ayyo zigettaa doommidosona. ¹⁹ A huuphiyaa shombboqo gatiman shocidosona; qassi a bolli cuchchidosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona. ²⁰ A bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; maizzidi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqanau ekki efidosona.

Yesuusa Kaqqidosona

(Maatiyoosa 27:32-44; Luqaasa 23:26-43; Yohaannisa 19:17-27)

²¹ Eti biidi, Iskkinddiranne Rufoosa yelida aawaa, issi Simoona giyo Qareena biitta asi, gaxaappe katamaa yiyaagaara gaittidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona. ²² Yaatidi Golgottaa giyoosaa Yesuusa efidosona. “Golgottaa” giyoogee “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogaa. ²³ Karbbiyaa giyo xalee wolahettido woine eessaa Yesuusayyo uyanau immidosona; shin i uyennan ixxiis. ²⁴ Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqidosona; qassi oona gakkanaakko eranau a afalaa shaakkidi, saamaa yeggidosona.

²⁵ Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqiyo wode, maallado heezzu saate. ²⁶ Eti, “Aihudatu kawuwaa” yaagidi a mootiyo xifatiyaa xaafi wottidosona. ²⁷ Yesuusaara naa77u panggata issuwaa appe ushachcha baggaara, qassi issuwaa appe haddirssa baggaara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona. ²⁸ Xoossaa maxaafai,

“Itabaa oottida asatuura i paidettiis” yaagiyoogee polettiis.

²⁹ Ogiyaara aadhdhiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa qaattiiddi cayiis; “A77a! Beeta Maqi-dasiyaa qolada heezzu gallassa gidдон keexxiyaa-goo, ne huuphiyaa ashsha; ³⁰ ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaagiis.

³¹ Hegaadankka qeese halaqati higgiiyaa tamarissiyaageetuura issippe Yesuusa bolli qilliicciidi, hagaadan yaagidosona; “Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna; ³² nuuni be7idi ammanana mala, Kiristtoosi Israa7eela kawoi, ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho” yaagidosona. Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidaageetikka a bolli qilliiccidosona.

Yesuusa Haiquwaa

(Maatiyoosa 27:45-56; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30)

³³ Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate gakkanaassi, biitta ubbai xumiis. ³⁴ Uddufun saatiyan Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis. Hegaa giyoogee, “Ta Xoossau, ta Xoossau, tana aissi ag-gadii?” giyoogaa.

³⁵ Hegan eqqida asaappe issoi issoi heгаа siyidi, “Be7ite; Eelaasa xeesees” yaagiis. ³⁶ He asaappe issoi woxxiidi, gombilla mala ispponjjiyan caala woine eessaa kunttiis; heгаа shombboqo gatimaa xeeran wottidi, “Nanggite; Eelaasi masqqaliyaappe a wottanau yaanaakkonne ane

be7oos” yaagiiddi Yesuusa doonaakko ushshanau shiishshiiis.

³⁷ SHiishshin Yesuusi ba qaalaa xoqqu ootti waassidi, haiqqi bayiiis.

³⁸ Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qommoppe duge gakkanaassi, naa77u kiyidi pooshetti wodhdhiis. ³⁹ Masqqaliyaappe sintta baggaara hegan eqqida issi mato halaqai, heгаа keenaa Yesuusi waassidi haiqqidoogaa be7ido wode, “Ha bitanee tumu Xoossaa Na7aa” yaagiis.

⁴⁰ Hegan haahuwan eqqidi xeelliya amarida maccaasati de7oosona; eta gidдон Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama, kaaluwaa Yaaqoobanne Yoosa aayyiya Mairaamanne Salooma de7oosona. ⁴¹ He macca asati Yesuusi Galiilan de7iyo wode, a kaallidaageetanne a maaddidaageeta; qassi Yesuusaara issippe Yerusalaame biida hara daro macca asati hegan de7oosona.

Yesuusa Mooguwaa

(Maatiyoosa 27:57-61; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sa7ai omarido wode, yaa7aa asan bonchchettida issi Yooseefa giyo bitanee, Xoossaa kawotetta yaanaagaa naagi uttidaagee, Armmaatiyaasa giyo katamaa asi yiis; he gallasai wonttetta Sambbataayyo giigettiyo gallassa gidido gishshau, Yooseefi xalidi PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkana woossiis. ⁴⁴ PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa siyido wode garamettiis; mato halaqaa xeesidi, “I haiqqoosappe gam77idee?” yaagidi oichchiis.

⁴⁵ PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa mato

halaqaappe siyidi, a ahaa Yooseefayyo imissiis.
⁴⁶ Yooseefi moogo afalaa shammiis; Yesuusa ahaa masqqaliyaappe wottidi, afalan xaaxidi, shuchchaa woocido asa moogiyo gonggoluwaa gidдон a ahaa wottiis; qassi he gonggoluwaa doonan gita shuchchaa gondдорssidi wottiis.
⁴⁷ Magddala katamaappe yiida Mairaamanne Yoosa aayyiya Mairaama Yesuusa ahaa eti awan wottiyaakko be7oosona.

16

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis

(Maatiyoosa 28:1-8; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10)

¹ Sambbatai aadhdhidoogaappe guyyiyan, Magddala katamaappe yiida Mairaama, Yaaqooba aayyiya Mairaamanne Salooma biidi, Yesuusa ahaa tiyanau shittuwaa shammidosona. ² Woggaa gallassi maallado daro guuran xalqqee kiyishin, he gonggoluwaa biidosona. ³ Eti bantta gidдон issoi issuwaara, “Gonggoluwaa doonaappe nuuyyo shuchchaa oonee gondдорssidi digganaishsha?” yaagidi haasayoosona.

⁴ Eti xeelliyо wode, he daro gita shuchchaa gondдорssirggidoogaa be7idosona. ⁵ Yesuusi moogettido gonggoluwaa gidдо geliyo wode, issi wodalla bitanee bootta maayuwaa maayidi, ushachcha baggaara uttidaagaa be7idi dagammidosona.

⁶ SHin i eta, “Dagammoppite. Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqido Naazireeta Yesu-usa intte koyeeta. I hagan baawa; denddiichchiis. Eti a wottidosaa haggaa be7ite. ⁷ SHin biidi Yesu-usi erissiyo ashkkaratuyyoonne PHeexiroosayyo, ‘Yesuusi intteppe kasetidi Galiila bees; i intteyyo odidoogaadankka intte a yaani be7ana’ yaagidi haggaa yootite” yaagiis.

⁸ Macca asati banttana yashshai kokkorssido gishshau, Yesuusi moogettido gonggoluwaaappe kiyidi baqatidosona; qassi eti yayyido gishshau, asau heggaa ooyyoonne ainne yootibookkona.

*Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis
(Maatiyoosa 28:9-10; Yohaannisa 20:11-18)*

Maccaasati biidi, banttau odidobaa ubbaa PHeexiroosaunne aara de7iyaageetau qanttan yootidosona; hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba huuphen erissiyo ashkkaratu bolli, merinau ashshiya laamettenna geeshsha wonggeliyaa mishiraachchuwaa, awai mokkiyoosaappe wulliyooosaa gakkanaassi kiittiis.

⁹ Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, Woggaa gallassi maallado, laappun xalaheta kessido Magddala katamaappe yiida Mairaamiyyo kasetidi beettiis. ¹⁰ A baada kase aara de7iyaageetuyyo, qarettiiddinne yeekkiiddi uttidaageetuyyo odaasu; ¹¹ shin Yesuusi paxa de7iyooogaanne iyyo beettidoogaa eti siyido wode, i oduwaa tuma gibookkona.

*Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Luqaasa 24:13-35)*

¹² Hegaappe guyyiyan, etappe naa77ati katamaappe gaxaa kiyidi biishin, ogiyan Yesuusi kaseegaappe dummatidi, etayyo beettiis. ¹³ Eti guyye simmidi, haratuyyo odidosona; shin haratikka eta oduwaa tuma gibookkona.

Yesuusi Tammanne Isiini Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

(Maatiyoosa 28:16-20; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8)

¹⁴ Guyyeppe tammanne isiini erissiyo ashkkarati qumaa miishin, Yesuusi etayyo beettiis. Etayyo ammanoi baina gishshau, i eta boriis; qassi haiquwaappe i denddidogaa hinkkooti etau yootin, eti ammanennan ixido gishshaunne yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, i eta boriis.

¹⁵ I eta hagaadan yaagiis; “Sa7a ubbaa biidi, asa ubbau wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootite.

¹⁶ Ammaniyaageenne xammaqettidaagee attana; shin ammanennaagaa bolli Xoossai pirddana.

¹⁷ Ammaniyaageetuyyo ha malaatati imettana: eti ta sunttan xalaheta kessana; qassi eti dumma dumma qaalan haasayana. ¹⁸ Eti shooshsha oiqqikkokka, woi marzze uyikkokka eta qohenna. Qassi eti bantta kushiyaa hargganchchatu bolli wottana; wottin he hargganchchati paxana” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis

(Luqaasa 24:50-53; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:9-11)

¹⁹ Godai Yesuusi erissiyo ashkkaratuura haasayidoogaappe guyyiyan, Xoossai a pude saluwaa ekki efin, Xoossaappe ushachcha baggaara uttiis. ²⁰ Erissiyo ashkkarati biidi, ubbasan qaala yootidosona. Godaikka etaara issippe oottees; eti yootiyo qaalaikka tuma gididoogaa Xoossai etayyo immiyo malaatatun erissiis.

Wolaytta Bible **Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia**

copyright © 2004 SIM

© Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793